UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

26 päivänä toukokuuta 2016*

Valtiontuki — Polttoainealan tutkimus — Implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus, jonka Institut Français du Pétrole (IFP) sai, koska sille myönnettiin teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asema — Etu — Olettama edusta

Yhdistetyissä asioissa T-479/11 ja T-157/12,

**Ranskan tasavalta**, asiamiehinään aluksi E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha ja J. Gstalter, sittemmin Belliard, de Bergues, Gstalter ja S. Menez, sittemmin de Bergues, Menez, D. Colas ja J. Bousin, ja lopuksi de Bergues, Colas ja Bousin,

kantajana asiassa T-479/11, ja

**IFP Énergies nouvelles**, kotipaikka Rueil-Malmaison (Ranska), edustajanaan aluksi asianajajat É. Morgan de Rivery ja A. Noël-Baron, sittemmin asianajajat Morgan de Rivery ja E. Lagathu,

kantajana asiassa T-157/12,

vastaan

**Euroopan komissio**, asiamiehinään B. Stromsky, D. Grespan ja K. Talabér-Ritz,

vastaajana,

joissa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta kumota valtiontuesta C 35/08 (ex NN 11/08), jota Ranska on myöntänyt julkisoikeudelliselle laitokselle Institut Français du Pétrolelle, 29.6.2011 annettu komission päätös 2012/26/EU (EUVL 2012, L 14, s. 1),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. Gratsias sekä tuomarit M. Kancheva ja C. Wetter (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies L. Grzegorczyk,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.10.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

**tuomion**

## Asian tausta

1 Kantajat eli Ranskan tasavalta ja IFP Énergies nouvelles (jäljempänä IFPEN), jonka nimi oli ennen 13.7.2010 Institut Français du Pétrole, vaativat kanteissaan kumoamaan kokonaisuudessaan valtiontuesta C 35/08 (ex NN 11/08), jota Ranska on myöntänyt julkisoikeudelliselle laitokselle Institut Français du Pétrolelle, 29.6.2011 annetun komission päätöksen 2012/26/EU (EUVL 2012, L 14, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös).

2 IFPEN on julkisoikeudellinen tutkimuslaitos, jolla on kolme yleishyödyllistä tehtävää, nimittäin tutkimus- ja kehittämistoiminta öljyn- ja kaasunetsinnän sekä jalostuksen ja petrokemian teknologian aloilla, insinöörien ja teknikkojen kouluttaminen ja tiedotus ja dokumentointi alan tarpeisiin (riidanalaisen päätöksen 14 perustelukappale).

3 IFPENin suorassa ja välillisessä määräysvallassa on lisäksi kolme kaupallista yhtiötä Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat, joiden kanssa se on tehnyt yksinoikeuteen perustuvia tutkimus- ja lisenssisopimuksia.

4 IFPEN oli vuoteen 2006 saakka yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, joka oli Ranskan sisäisten säännösten mukaisesti Ranskan hallituksen taloudellisessa ja rahoituksellisessa määräysvallassa. Energiapolitiikan suuntaukset vahvistavasta ohjelmasta 13.7.2005 annetun lain nro 2005-781 (loi de programme fixant les orientations de la politique énergétique) (JORF 14.7.2005, s. 11570) nojalla IFPEN muutettiin 6.7.2006 alkaen julkisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi, tarkemmin teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavaksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi (EPIC) (riidanalaisen päätöksen 21–23 perustelukappale).

5 Asiakirjoista ilmenee yhtäältä, että tämän muutoksen vaikuttimena oli Ranskan viranomaisten pyrkimys saattaa IFPENin luonne ja toimintatapa johdonmukaiseksi sen rahoitustavan kanssa. Koska IFPEN nimittäin rahoitettiin pääasiallisesti budjettimäärärahoilla, muutoksen tavoitteena oli vähentää ristiriitaa tämän laitoksen yksityisen aseman ja sen välillä, että merkittävä osa sen varoista oli peräisin valtiolta. Toisaalta tämä muutos kuului ranskalaisten tutkimuslaitosten asemien yhdenmukaistamista koskevaan prosessiin.

6 EPICien oikeudellisesta asemasta Ranskan oikeudessa on tärkeää täsmentää, että nämä laitokset muodostavat taloudellista toimintaa harjoittavien julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden ryhmän. Niillä on valtiosta erillinen oikeushenkilöllisyys ja taloudellinen itsemääräämisoikeus sekä rajoitettu erityistoimivalta, johon kuuluu yleensä yhden tai useamman julkisen palvelun harjoittaminen. Ranskan oikeuden mukaan julkisoikeudellisiin oikeushenkilöihin ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä julkisten varojen yleisen taloudellisen koskemattomuuden periaatteen perusteella. Se, ettei maksukyvyttömyysmenettelyjä sovelleta EPICeihin, on vahvistettu yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelystä 25.1.1985 annetun lain nro 85-98 (loi relative au redressement et à la liquidation judiciaire des entreprises) (JORF 26.1.1985, s. 1097) perusteella muotoillussa Ranskan Cour de cassationin oikeuskäytännössä.

7 EPICien oikeudellisen aseman erityispiirteet ovat kiinnittäneet Euroopan komission huomiota, joka on Ranskan La Postelle myöntämästä valtiontuesta C 56/07 (ex E 15/05) 26.1.2010 tehdyssä päätöksessä 2010/605/EU (EUVL 2010, L 274, s. 1; jäljempänä La Poste -päätös) ensimmäistä kertaa tarkastellut kyseistä asemaa suhteessa Euroopan unionin valtiontukisääntöihin. Kyseisessä päätöksessä komissio on päätynyt siihen, että EPICeillä oli asemansa vuoksi taloudelliselle toiminnalleen implisiittinen ja

rajoittamaton valtiontakaus, jossa käytettiin valtion varoja. Tämä päätelmä perustui seuraaviin seikkoihin (riidanalaisen päätöksen 25 perustelukappale ja La Poste -päätöksen 20–37 perustelukappale):

— yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä ei sovelleta EPICeihin

— EPICeihin sovelletaan sitä vastoin hallinnollisista uhkasakoista ja uhkasakkoihin tuomitsemisesta ja julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden suorittamasta tuomioiden täytäntöönpanosta 16.7.1980 annetun lain nro 80-539 säännöksiä (loi relative aux astreintes prononcées en matière administrative et à l'exécution des jugements par les personnes morales de droit public) (JORF 17.7.1980, s. 1799) ja sen soveltamissäännöksiä. Näissä säännöksissä valtio nimetään nimenomaan julkisten laitosten velkojen perimisessä toimivaltaiseksi viranomaiseksi ja annetaan valtiolle tärkeät valtuudet, kuten maksumääräyksen antaminen viran puolesta ja riittävien varojen hankkiminen, sekä vahvistetaan periaate valtion vastuusta julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden veloista

— sellaisessa oletetussa tapauksessa, jossa EPIC on purettu, sovelletaan yleensä periaatetta, jonka mukaan velat siirretään valtiolle tai toiselle julkiselle laitokselle. Näin ollen EPICin kaikilla velkojilla on varmuus, etteivät ne missään tapauksessa menetä saataviaan julkiselta laitokselta

— EPICillä voisi olla etuoikeutettu pääsy ”valtion kassan tileihin”.

8 Komissio on katsonut La Poste -päätöksessä, että La Posten EPIC-asemaan liittyvä implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus oli SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea siltä osin kuin La Poste hyötyi sen ansiosta edullisemmista luottoehdoista kuin sille olisi myönnetty pelkästään sen omien ansioiden perusteella (La Poste -päätöksen 256–300 perustelukappale).

9 Ranskan viranomaiset ilmoittivat nimenomaan La Poste -päätöksen tekemiseen johtaneen menettelyn yhteydessä vuonna 2006 komissiolle IFPENin muuttumisesta EPICiksi. Tämä tieto toimitettiin komissiolle vuonna 2005 aloitetun menettelyn yhteydessä, joka koski Ranskan viranomaisten IFPENille myöntämän julkisen rahoituksen tutkintaa valtiontukisääntöihin nähden (riidanalaisen päätöksen 1–3 perustelukappale).

10 Komissio päätti silloin erottaa sen kysymyksen tarkastelun, voiko IFPENin muuttaminen EPICiksi olla SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, IFPENin julkisen rahoituksen tutkinnasta. Niinpä se päätti 16.7.2008 IFPENille myönnetyn julkisen rahoituksen tutkinnan tekemällä päätöksen 2009/157/EY Ranskan IFP-konsernin hyväksi toteuttamasta tuesta (C 51/05 (ex NN 84/05)) (EUVL 2009, L 53, s. 13). Samana päivänä se päätti Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL 2008, C 259, s. 12; jäljempänä muodollisen menettelyn aloittamista koskeva päätös) julkaistulla päätöksellä aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn, joka koski rajoittamatonta valtiontakausta IFPENin hyväksi, ja kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa.

11 Komissio korosti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä erityisesti, että IFPENille muodostui etua muutoksestaan EPICiksi etenkin rahoitusmarkkinoilta saatavien edullisempina pidettyjen rahoitusehtojen kautta. Tämä valtion varoilla rahoitettu etu oli komission mukaan valtiontukea, jota tarkoitetaan sen tiedonannossa [SEUT 107] ja [108] artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (EUVL 2008, C 155, s. 10; jäljempänä takauksia koskeva tiedonanto).

12 Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle kyseistä päätöstä koskevat huomautuksensa 14.10.2008 päivätyllä kirjeellä. Myöhemmin ne vastasivat vielä komission lisäkysymyksiin ja toimittivat tietoja IFPENin ja eri velkojaryhmien välisistä suhteista. Komission ja Ranskan viranomaisten kesken järjestettiin myös kokous 20.5.2010.

13 Axensin kilpailija UOP Limited, joka on englantilainen yhtiö, jonka kotipaikka on Guilford (Yhdistynyt kuningaskunta), esitti myös kommenttinsa vastauksena muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen. Ranskan viranomaiset ovat voineet esittää huomautuksensa kyseisistä kommenteista.

14 Komissio antoi riidanalaisen päätöksen 29.6.2011.

15 Ensiksi komissio katsoi soveltamalla riidanalaisessa päätöksessä samaa päättelyä kuin La Poste -päätöksessä ja viittaamalla useita kertoja kyseiseen päätökseen (ks. mm. riidanalaisen päätöksen 98 perustelukappale ja sitä seuraavat perustelukappaleet), että IFPENin muuttuminen EPICiksi vuoden 2006 heinäkuussa tuotti sille rajoittamattoman ja implisiittisen valtiontakauksen edun. Komissio katsoi lisäksi, että kyseinen takaus aiheutti takauksia koskevan tiedonannon 2.1 kohdassa tarkoitetun valtion varojen siirron, koska IFPEN ei maksanut tästä takauksesta lainkaan takausmaksua. Tällä tavoin yritykselle aiheutui komission mukaan etua ja samalla kulutettiin julkisia varoja, koska valtio luopui takaukseen yleensä liitettävästä korvauksesta. Toisaalta takaus muodosti komission mukaan valtion varoihin kohdistuvan mahdollisen tulevan sitoumuksen riskin, koska valtio voi joutua maksamaan IFPENin velat (riidanalaisen päätöksen 134 ja 135 perustelukappale).

16 Sitä vastoin IFPENin tytäryritysten osalta komissio huomautti, että kaupallisina yhtiöinä niihin sovellettiin yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä ja että niiden velkojat eivät sitä paitsi voineet saattaa niiden pääosakasta automaattisesti vastuuseen. Se päätteli tästä, että rajoittamaton valtiontakaus, josta IFPEN hyötyi EPIC-asemansa johdosta, ei kattanut näitä tytäryhtiöitä (riidanalaisen päätöksen 176 ja 177 perustelukappale).

17 Toiseksi komissio täsmensi, että IFPENin EPIC-asemasta johtuva rajoittamaton valtiontakaus voi olla valtiontukea sikäli kuin se kattoi tämän taloudellista toimintaa. Se päätti näin ollen rajoittaa valtiontuen olemassaoloa koskevan tutkimuksensa ulottuvuuden ainoastaan IFPENin toteuttamaan luonteeltaan taloudelliseen toimintaan niin, ettei se ulottunut yhtäältä sen tytäryritysten toimintaan, jota kyseinen takaus ei kattanut, eikä toisaalta IFPENin muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Komissio totesi, että IFPENin taloudellinen toiminta rajoittui koskemaan sen toteuttamaa sopimukseen perustuvaa tutkimusta tytäryritystensä ja kolmansien lukuun, teknologiansiirtoja tytäryritysten Axensin, Prosernatin ja Beicip-Franlabin yksinoikeudellisilla toiminta-aloilla sekä infrastruktuurien vuokrausta, henkilöstön käyttöön asettamista ja juridisten palvelujen tarjoamista sen tytäryritysten hyväksi (riidanalaisen päätöksen 187 ja 189–191 perustelukappale).

18 Komissio tarkasteli kolmanneksi erityisesti kysymystä siitä, tuottiko kyseessä oleva implisiittinen ja rajoittamaton takaus valikoivan edun ”IFPEN-konsernille”.

19 Tältä osin komissio päätti tarkastella ensin kysymystä siitä, voiko IFPEN itse saada etua implisiittisestä ja rajoittamattomasta valtiontakauksesta, ja tutkia toiseksi, onko se voinut siirtää tämän edun tytäryrityksilleen (riidanalaisen päätöksen 192 perustelukappale).

20 IFPENin mahdollisesti saaman edun osalta komissio päätti tutkia tämän EPICin suhteet pankki- ja rahoituslaitoksiin, toimittajiin ja asiakkaisiin (riidanalaisen päätöksen 193 ja 194 perustelukappale).

21 Komissio päätteli tutkimuksensa päätteeksi yhtäältä, ettei IFPEN ollut saanut todellista taloudellista etua EPIC-asemaansa liittyvästä implisiittisestä ja rajoittamattomasta valtiontakauksesta suhteissaan pankki- ja rahoituslaitoksiin sen muuttumisesta EPICiksi heinäkuussa 2006 vuoden 2010 loppuun ulottuneen ajanjakson aikana (riidanalaisen päätöksen 199 perustelukappale). Toisaalta se totesi, että IFPEN sai todellista taloudellista etua kyseisestä takauksesta suhteissaan toimittajiin ja asiakkaisiin (riidanalaisen päätöksen 203–238 perustelukappale). Lopuksi komissio katsoi, että tämä taloudellinen etu oli valikoiva siltä osin kuin IFPENin kilpailijat, joihin sovellettiin yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä, eivät saaneet vastaavaa valtiontakausta.

22 IFPENillä olevan edun mahdollisesta siirtämisestä sen yksityisoikeudellisille tytäryrityksille komissio viittasi päätöksessä 2009/157 suoritettuun IFPENin ja sen tytäryritysten välisten suhteiden analyysiin ja päätteli, että tyräryritykset Axens ja Prosernat ovat mahdollisesti hyötyneet jossain määrin IFPENillä olevasta taloudellisesta edusta suhteissaan asiakkaisiin. Se luokitteli tämän edun valikoivaksi sen vuoksi, että Axensin ja Prosernatin kilpailijat eivät voineet käyttää IFPENin teknologiaa ja aineellisia ja henkilöstöresursseja yhtä edullisin ehdoin (riidanalaisen päätöksen 226 ja 243–250 perustelukappale).

23 Neljänneksi komissio tarkasteli tämän valtiontuen soveltuvuutta sisämarkkinoille ottaen huomioon säännöt, jotka on esitetty yhteisön puitteissa tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle (EUVL 2006, C 323, s. 1). Se päätteli, että ”IFPEN-konsernille” myönnetty valtiontuki oli sisämarkkinoille soveltuvaa tietyillä riidanalaisessa päätöksessä täsmennetyillä edellytyksillä.

24 Riidanalaisen päätöksen päätösosa on monitahoinen. Ainoastaan esillä olevan asian kannalta olennaiset kohdat esitetään jäljempänä:

”1 artikla

1. Ranskan [IFPENille] myöntämä teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisoikeudellisen laitoksen asema on tuottanut viimeksi mainitulle 7 päivästä heinäkuuta 2006 alkaen rajoittamattoman valtiontakauksen, jäljempänä ’valtiontakaus’, joka kattaa sen kaiken toiminnan.

2. Valtiontakauksen ulottaminen kattamaan julkisen laitoksen IFPENin muu kuin taloudellinen toiminta, erityisesti sen koulutustoiminta, jolla lisätään henkilöresursseja ja henkilöstön ammattitaitoa, sen riippumaton [tutkimus- ja kehitys]toiminta, jolla laajennetaan osaamista ja lisätään tietämystä, ja tutkimustulosten levittäminen, ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3. Valtiontakauksen ulottaminen kattamaan julkisen laitoksen [IFPENin] teknologiansiirtotoiminta aloilla, joista on määrätty sen tytäryrityksen Beicip-Franlabin kanssa tehdyssä yksinoikeudellisessa kehittämis-, markkinointi- ja käyttösopimuksessa, ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

4. Valtiontakauksen ulottaminen kattamaan julkisen laitoksen [IFPENin] teknologiansiirtotoiminta aloilla, joista on määrätty päätöksen [2009/157] 3 artiklan 1 kohdassa mainituissa tytäryritysten Axensin ja Prosernatin kanssa tehdyissä yksinoikeussopimuksissa, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

5. Valtiontakauksen ulottaminen kattamaan julkisen laitoksen [IFPENin] kolmansien lukuun ja tytäryritystensä lukuun toteuttama sopimusperusteinen tutkimustoiminta ja palvelut ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

– –

3 artikla

Tämän päätöksen 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa mainitun taloudellisen toiminnan kattaminen valtiontakauksella heinäkuun 7 päivän 2006 ja joulukuun 31 päivän 2009 välisenä aikana oli sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea.

4 artikla

Tämän päätöksen 1 artiklan 4 kohdassa mainitun taloudellisen toiminnan kattaminen valtiontakauksella 1 päivästä tammikuuta 2010 alkaen siihen asti, kunnes päätöksen [2009/157] 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, julkisen laitoksen [IFPENin] ja sen tytäryritysten Axensin ja Prosernatin välisten yksinoikeussopimusten voimassaolo päättyy, on sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea edellyttäen, että tämän päätöksen 5 ja 6 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

5 artikla

1. Päätöksen [2009/157] 4 artiklan 2 kohdassa mainitussa vuotuisessa rahoituskertomuksessa on esitettävä kyseisen päätöksen 5 artiklan 1 kohdassa mainittujen seikkojen lisäksi tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa luetellut seikat.

2. Vuotuisessa rahoituskertomuksessa on esitettävä julkisen laitoksen [IFPENin] kyseisen vuoden aikana ottamien lainojen määrä, korkoprosentti ja sopimusehdot sekä arvio valtiontakaukseen mahdollisesti liittyvän korkotuen bruttoavustusekvivalentista, jollei esitetä todistetta siitä, että lainasopimukset ovat markkinoiden tavanomaisten ehtojen mukaisia, joko vertailemalla niiden ehtoja julkiselle laitokselle [IFPENille] ennen sen aseman muuttumista myönnettyihin ehtoihin tai soveltamalla komission ennalta hyväksymää, tarkempaa menetelmää.

3. Vuotuisessa rahoituskertomuksessa on esitettävä niiden tavaroiden ja palvelujen määrä, jotka julkinen laitos [IFPEN] on hankkinut toimittajilta toteuttaakseen tämän päätöksen 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa mainittuja taloudellisia palveluja kyseisenä vuonna, sekä enimmäisarvio tuen bruttoavustusekvivalentista, joka perustuu toimittajien suotuisampaan arvioon yrityksen maksukyvyttömyysriskistä. Arvio on tehtävä joko soveltamalla hankintojen määrään kiinteää 2,5 prosentin korkoa tai käyttämällä komission ennalta hyväksymää, tarkempaa menetelmää.

4. Vuotuisessa rahoituskertomuksessa on esitettävä julkisen laitoksen [IFPENin] kyseisenä vuonna toteuttaman, tämän päätöksen 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa mainitun taloudellisen toiminnan määrä sekä enimmäisarvio tuen bruttoavustusekvivalentista, joka perustuu siihen, ettei kyseisten taloudellisten palvelujen edunsaajille tarjottua suoritustakuuta tai vähintään best effort -takausta vastaavaa palkkiota ole maksettu. Arvio on tehtävä joko soveltamalla toteutettujen palvelujen määrään kiinteää 5 prosentin korkoa tai käyttämällä komission ennalta hyväksymää, tarkempaa menetelmää.

6 artikla

1. Julkisen laitoksen [IFPENin] toimintaan Axensin ja Prosernatin yksinoikeudellisilla toiminta-aloilla myönnettyjen julkisten varojen kokonaismäärä, mukaan lukien valtiontakauksen enimmäisvaikutus sellaisena kuin se on arvioitu tämän päätöksen 5 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa, ei saa ylittää tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävää valtiontukea koskevissa yhteisön puitteissa sallittua enimmäisintensiteettiä.

2. Jos tämän artiklan 1 kohdassa mainittu yläraja ylittyy, kyseisen tytäryrityksen eli Axensin tai Prosernatin on tarvittaessa palautettava liiallinen tuki julkiselle laitokselle [IFPENille].

7 artikla

Edellä 1 artiklan 5 kohdassa mainitun taloudellisen toiminnan kattaminen valtiontakauksella 1 päivästä tammikuuta 2010 alkaen on sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea edellyttäen, että tämän päätöksen 8 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

8 artikla

1. Tämän päätöksen 1 artiklan 5 kohdassa mainittujen julkisen laitoksen [IFPENin] sopimusperusteisen tutkimustoiminnan ja palvelujen on oltava sen pääasiallisen toiminnan eli riippumattoman julkisen tutkimuksen liitännäistoimintaa.

– –

3. Ranskan on toimitettava komissiolle vuosittain raportti julkisen laitoksen [IFPENin] sopimusperusteisesta tutkimustoiminnasta ja palveluista ja täsmennettävä tässä raportissa niiden osuus julkisen laitoksen [IFPENin] riippumattomalle julkiselle tutkimustoiminnalle osoitetusta budjetista.

9 artikla

1. Ranskan viranomaisten ja julkisen laitoksen [IFPENin] on tehtävä kunkin rahoitusoperaation yhteydessä seuraava merkintä rahoitussopimukseen (jokaiseen sopimuksen piiriin kuuluvaan instrumenttiin):

’Emissiolla/ohjelmalla/lainalla ei ole minkäänlaista suoraa tai välillistä valtiontakausta. Maksukyvyttömyystapauksessa valtiolla ei ole velvollisuutta hoitaa [IFPENin] puolesta velan takaisinmaksua.’

2. Ranskan viranomaisten on sisällytettävä vastaava valtionvastuun poissulkeva lauseke kaikkiin sopimuksiin, jotka koskevat tämän päätöksen 1 artiklan 5 kohdassa mainittuja sopimusperusteisia tutkimuksia ja palveluja.

3. Ranskan viranomaisten on sisällytettävä vastaava, julkisen laitoksen [IFPENin] ja valtion vastuun poissulkeva lauseke kaikkiin osakeyhtiöiden Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat tekemiin sopimuksiin, joihin liittyy saatavia.

4. Julkisen laitoksen [IFPENin] on pidättäydyttävä myöntämästä osakeyhtiöiden Axens, Beicip-Franlab ja Prosernat hyväksi minkäänlaisia vakuuksia, avaaleja, takauksia, aiesopimuksia tai takausilmoituksia, jotka eivät vastaa tavanomaisia markkinaehtoja.

– –”

**Asian käsittely ja asianosaisten vaatimukset**

25 Ranskan tasavalta nosti riidanalaisesta päätöksestä kanteen 9.9.2011 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimitetulla kannekirjelmällä, joka on kirjattu numerolla T-479/11.

26 UOP toimitti 29.12.2011 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 2.5.1991 annetun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 115 artiklan 1 kohdassa asetetussa määräajassa väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua tähän oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.

27 Ranskan tasavalta esitti väliintulohakemusta koskevat kirjalliset huomautuksensa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10.1.2012 jätetyllä asiakirjalla. Komissio ei esittänyt huomautuksia.

28 Unionin yleinen tuomioistuin (kuudes jaosto) hylkäsi UOP:n väliintulohakemuksen 25.1.2012 antamallaan määräyksellä.

29 IFPEN nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.4.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, joka on kirjattu numerolla T-157/12.

30 UOP toimitti 31.7.2012 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 2.5.1991 annetun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 115 artiklan 1 kohdassa asetetussa määräajassa väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua tähän oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.

31 IFPEN ja komissio esittivät tätä väliintulohakemusta koskevat kirjalliset huomautuksensa 21.9.2012 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimitetuilla asiakirjoilla.

32 Unionin yleinen tuomioistuin (kuudes jaosto) hylkäsi UOP:n väliintulohakemuksen 23.11.2012 antamallaan määräyksellä.

33 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin kahdeksanteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi asiat T-479/11 ja T-157/12 siis siirrettiin.

34 Unionin yleisen tuomioistuimen kahdeksannen jaoston puheenjohtaja lykkäsi asianosaisia kuultuaan 2.12.2013 antamallaan määräyksellä asioiden T-479/11 ja T-157/12 käsittelyä siihen saakka kunnes unionin tuomioistuin antaisi ratkaisunsa vireillä olevassa asiassa C-559/12 P, Ranska v. komissio.

35 3.4.2014 annetun tuomion Ranska v. komissio (C-559/12 P, EU:C:2014:217; jäljempänä La Poste -tuomio) julistamisen jälkeen unionin yleinen tuomioistuin pyysi yhtäältä Ranskan tasavaltaa ja komissiota esittämään huomautuksensa päätelmistä, jotka tästä tuomiosta oli tehtävä asiassa T-479/11 nostetun kanteen osalta, ja toisaalta IFPENiä ja komissiota esittämään huomautuksensa siitä tehtävistä päätelmistä asiassa T-157/12 nostetun kanteen osalta.

36 Ranskan tasavalta, IFPEN ja komissio esittivät huomautuksensa 5.5.2014 päivätyillä kirjeillä.

37 Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti 8.9.2015 esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn asioissa T-479/11 ja T-157/12.

38 Unionin yleisen tuomioistuimen kahdeksannen jaoston puheenjohtaja yhdisti 8.9.2015 tekemällään päätöksellä osapuolia kuultuaan asiat T-479/11 ja T-157/12 suullista vaihetta ja käsittelyn päätteeksi annettavaa ratkaisua varten.

39 Yhdistettyjen asioiden asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 8.10.2015 pidetyssä istunnossa.

40 Ranskan tasavalta ja IFPEN vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

41 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

**Oikeudellinen arviointi**

42 Ranskan tasavalta vetoaa kanteensa tueksi asiassa T-479/11 kolmeen kanneperusteeseen.

43 Ensimmäinen kanneperuste koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin komissio ei ole näyttänyt oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen valtiontuen olemassaoloa. Tämän kanneperusteen yhteydessä Ranskan tasavalta keskittyy todistustaakkaa ja vaadittavissa olevan näytön määrää valtiontukiasioissa koskeviin kysymyksiin ja esittää argumentteja, jotka jakautuvat kolmeen osaan ja joissa se väittää aivan aluksi, että komissio ei ole osoittanut kiistattomasti EPIC-asemasta johtuvan implisiittisen ja rajoittamattoman takauksen olemassaoloa, tämän jälkeen, että komissio ei ole esittänyt riittäviä todisteita IFPENin saaman edun olemassaolon osoittamiseksi, ja lopuksi, että komissio ei ole osoittanut kyseiseen etuun liittyvien valtion varojen siirtoa.

44 Toisessa kanneperusteessaan Ranskan tasavalta väittää, että komissio on tehnyt oikeudellisia ja tosiseikkoja koskevia virheitä, kun se on katsonut, että IFPENillä oli EPIC-asemansa perusteella valtion myöntämä implisiittinen ja rajoittamaton takaus.

45 Kolmas kanneperuste koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin komissio on soveltanut virheellisesti valikoivan edun käsitettä. Tällä kanneperusteella, jossa on kaksi osaa, Ranskan tasavalta väittää yhtäältä, että komissio on katsonut virheellisesti, että takauksella – mikäli sellaisen olemassaolo oletetaan toteen näytetyksi – myönnettäisiin etua IFPENille sekä sen suhteissa toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa että sen suhteissa pankki- ja rahoituslaitoksiin. Toisaalta ja toissijaisesti se riitauttaa komission päätelmät, jotka koskevat kyseisen edun siirtoa IFPENin yksityisoikeudellisille tytäryrityksille Axensille ja Prosernatille.

46 IFPEN esittää asiassa T-157/12 viisi kanneperustetta kanteensa tueksi.

47 Ensimmäinen kanneperuste koskee SEU 5 artiklassa ja SEUT 2 artiklassa vahvistettujen toissijaisuusperiaatteen ja rajatun toimivallan periaatteen loukkaamista. Tällä kanneperusteella IFPEN riitauttaa pääasiallisesti komission päätelmän, jonka mukaan EPIC-aseman käsitteeseen liittyy Ranskan oikeudessa implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus.

48 Toinen kanneperuste koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin komissio ei ole osoittanut, että IFPENille ja sen tytäryrityksille olisi syntynyt todellista taloudellista etua. Tällä kanneperusteella, joka jakautuu kolmeen osaan, IFPEN väittää aivan aluksi, että komissio ei ole onnistunut osoittamaan oikeuskäytännössä asetettua näyttöstandardia noudattaen, että sille olisi syntynyt todellista taloudellista etua kyseessä olevasta takauksesta, erityisesti sen suhteissa toimittajiin ja sen suhteissa asiakkaisiin. Tämän jälkeen se väittää, ettei komissio ole näyttänyt oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen kyseisen taloudellisen edun siirtoa sen yksityisoikeudellisille tyräryrityksille Axensille ja Prosernatille. Lopuksi se katsoo, ettei kyseisen taloudellisen edun ja kyseessä olevasta takauksesta johtuvan valtion varojen siirron välillä ole riittävää keskinäistä yhteyttä.

49 Kolmas kanneperuste perustuu takauksia koskevan tiedonannon tai toissijaisesti SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen. Tällä kanneperusteella IFPEN väittää lähinnä, ettei takauksia koskevan tiedonannon 1.2 kohtaa voida tulkita siten, että siinä vahvistetaan, että laillinen ja sääntömääräinen mahdottomuus joutua konkurssimenettelyn kohteeksi yhtäältä ja edullisempien rahoitusehtojen saaminen markkinoilla toisaalta olisivat automaattisesti yhteydessä toisiinsa, mikä muodostaisi valikoivan edun.

50 Neljäs kanneperuste koskee arviointivirheitä IFPENille myönnetyn edun määrän määrittämisessä. Tällä kanneperusteella, joka jakautuu kahteen osaan, IFPEN asettaa kyseenalaiseksi yhtäältä myyntilaskurahoitukseen ja suoritustakuuseen tai best effort -takaukseen turvautumisen asianmukaisuuden sen edun määrän arvioimiseksi, jonka se olisi saanut kyseessä olevasta takauksesta suhteissaan toimittajiin ja asiakkaisiin. Toisaalta se väittää, että komissio on määrittänyt virheellisesti väitetysti yksilöidyn valtiontuen intensiteetin sekä sen että sen tytäryritysten osalta.

51 Viides kanneperuste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Tällä kanneperusteella IFPEN väittää pääasiallisesti, että sen toteamisesta, että EPICeille on myönnetty implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus, joka on valtiontukea, johtuvat seuraukset, erityisesti ennakkoilmoitusvelvollisuus ja muut sille ja Ranskan tasavallalle asetetut velvollisuudet, ovat suhteettomia.

52 Ranskan tasavallan ja IFPENin esittämien kanneperusteiden sekä komission niihin antaman vastauksen tarkastelun perusteella voidaan tuoda esiin kaksi kysymystä, joita esillä olevat kanteet koskevat.

53 Ensinnäkin kysymys siitä, sisältyykö Ranskan kansalliseen oikeuteen sellainen implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus EPICien hyväksi, joka liittyisi kyseisten laitosten asemaan ja joka johtuisi erityisesti siitä, että niihin ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä.

54 Kun unionin yleinen tuomioistuin kysyi kantajilta johtopäätöksistä, jotka niiden kanteiden osalta oli tehtävä 3.4.2014 annetusta tuomiosta La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), ne kuitenkin luopuivat 5.5.2014 päivätyillä kirjeillään kanneperusteista, jotka koskivat EPICin käsitteeseen liittyvän implisiittisen ja rajoittamattoman valtiontakauksen olemassaoloa.

55 Koska EPIC-asemaan liittyvän implisiittisen ja rajoittamattoman valtiontakauksen olemassaoloa ei aseteta kyseenalaiseksi esillä olevan asian yhteydessä, unionin yleisen tuomioistuimen on toiseksi tutkittava kysymystä siitä, onko komissio päätellyt perustellusti, että tämä takaus oli SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tältä osin on tarkasteltava pääasiallisesti kysymystä siitä, aiheuttiko tämä takaus IFPENille valikoivan edun, joka on yksi SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen osatekijöistä. Tarkastellessaan tätä kysymystä unionin yleisen tuomioistuimen on otettava huomioon 3.4.2014 annetusta tuomiosta La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) johtuva mahdollisuus vahvistaa tällaisen edun olemassaolo olettaman kautta.

56 Kaikkien muiden kantajien kanteissaan esille ottamien kysymysten, joita ovat ensinnäkin IFPENille muodostuneen edun siirto sen yksityisoikeudellisille tytäryrityksille, edelleen kyseisen edun ja kyseessä olevasta takauksesta johtuvan valtion varojen siirron välinen yhteys ja lopuksi komission Ranskan tasavallalle asettamien velvollisuuksien oikeasuhteisuus, lähtökohtana on sellaisen edun olemassaolo, jonka IFPEN on itse saanut EPIC-asemaansa liittyvästä valtiontakauksesta. Siten on katsottava, että kanneperusteet, jotka koskevat edellä mainittuja kysymyksiä, ovat toissijaisia suhteessa kysymyksiin, jotka koskevat IFPENin saaman edun olemassaoloa.

*Kanneperusteet, jotka perustuvat SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen ja koskevat IFPENin saaman edun olemassaoloa ja laskemista*

57 Asiassa T-157/12 nostetun kanteen toisen kanneperusteen ensimmäinen osa ja neljäs kanneperuste sekä asiassa T-479/11 nostetun kanteen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa ja kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa koskevat pääasiallisesti sen edun olemassaoloa, jonka IFPENin väitetään saaneen EPIC-asemaansa liittyvästä valtiontakauksesta, ja vähäisemmässä määrin tämän edun määrän arviointia.

58 Kantajien edellä mainittujen kanneperusteidensa yhteydessä esittämät argumentit liittyvät lähes kokonaisuudessaan valikoivaan etuun, jonka IFPENin väitetään saaneen kyseessä olevasta takauksesta suhteissaan toimittajiin ja asiakkaisiin, ja erityisesti menetelmään, jonka komissio on valinnut tämän edun toteamiseksi, ja sen olemassaolon osoittamiseksi esitettyyn näyttöön. Ranskan tasavalta kyseenalaistaa kuitenkin myös – joskin toissijaisesti – tietyt komission huomautukset, jotka koskevat etua, joka voisi toteutua IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa.

59 Unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee siten jäljempänä perusteluissaan ensiksi väitteitä, jotka koskevat IFPENin ja sen toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa muodostunutta etua, ja toiseksi etua, joka voisi muodostua IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa.

Etu IFPENin ja sen toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa

60 IFPEN ja Ranskan tasavalta väittävät ensin pääasiallisesti, että komissio ei ole onnistunut osoittamaan oikeuskäytännössä asetettua näyttöstandardia noudattaen sellaisen taloudellisen edun olemassaoloa, jonka IFPEN olisi saanut kyseessä olevasta takauksesta.

61 Kantajat korostavat, että kun kyse on sellaisen edun olemassaolon osoittamisesta, joka muodostaa jonkin SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen osatekijöistä, komission on vähintään näytettävä toteen, että tarkastellulla toimenpiteellä on tai voi olla vaikutuksia kilpailuun. Ne väittävät, että vaikka komission analyysi voikin koskea tulevaisuutta, se ei voi olla täysin hypoteettinen vaan sen perusteella on päinvastoin voitava määritellä etu ja varmistua sen kielteisistä vaikutuksista kilpailuun.

62 Kantajien mukaan edun olemassaolon osoittaminen IFPENin suhteissa toimittajiin ja asiakkaisiin perustuu kuitenkin oletuksiin, joita ei ole tuettu todisteilla. Komissio ei ole etenkään esittänyt yhtään todistajanlausuntoa toimittajalta tai asiakkaalta eikä ole varsinkaan osoittanut, että toimittajat ja asiakkaat olisivat yleisesti ja systemaattisesti ottaneet ennalta huomioon, että EPIC ei voinut joutua maksukyvyttömyysmenettelyyn. Lisäksi kantajat korostavat IFPENin ja sen asiakkaiden suhteiden osalta, että tietyt riidanalaisen päätöksen perustelukappaleet ovat luonteeltaan sekavia ja jopa käsittämättömiä.

63 Kantajat päättelevät siitä, ettei komissio ole noudattanut tutkintavelvollisuuksiaan, kun se on perustellut oletuksilla sen sijaan, että se olisi pyrkinyt löytämään IFPENin toimittajien ja asiakkaiden osalta mahdollisia konkreettisia todisteita niiden väitetystä käyttäytymisestä.

64 Vastauksena näihin väitteisiin komissio korostaa aivan aluksi, että oikeuskäytännön ja erityisesti 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) mukaan sen tehtävänä ei ole osoittaa toimenpiteen konkreettisia tai todellisia vaikutuksia näyttääkseen toteen tuen olemassaolon. Se väittää tämän jälkeen, että tukijärjestelmiä koskevassa tapauksessa se voi oikeuskäytännön mukaan rajoittua tutkimaan järjestelmän yleispiirteitä tarkistaakseen, sisältyykö siihen tukeen viittaavia osatekijöitä, eikä sen tarvitse luonnehtia etua kussakin yksittäistapauksessa. Lopuksi se väittää, että se on riidanalaisessa päätöksessä omistautunut edun laskemiselle eikä sen toteen näyttämiselle.

65 Toiseksi kantajat kyseenalaistavat menetelmän, jonka komissio on valinnut arvioidakseen kyseessä olevasta takauksesta IFPENille aiheutuneen edun määrän sen suhteissa toimittajiin ja asiakkaisiin. Ne väittävät erityisesti, että myyntilaskurahoitus ja suoritustakuu tai best effort -takaus, jotka komissio on valinnut vertailuindikaattoreiksi, eivät ole asiaankuuluvia tällaisen arvioinnin suorittamiseksi.

66 Tarkasteltaessa IFPENin ja toimittajien välisiä suhteita kantajat väittävät pääasiallisesti, että käyttäessään myyntilaskurahoitusta määrittääkseen, arvioivatko toimittajat suotuisammin EPICin ja erityisesti IFPENin itsensä maksukyvyttömyysriskiä, komissio on jättänyt ottamatta huomioon myyntilaskurahoituspalvelujen luonteen ja toiminnan sekä syyt, joiden vuoksi yritykset saattavat turvautua siihen. Kantajien mukaan riidanalaisessa päätöksessä esitetyt päätelmät ovat ristiriitaisia ja Ranskan viranomaisten komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn aikana esittämät objektiiviset tiedot sitä paitsi kumoavat ne. Lopuksi, päinvastoin kuin komissio on todennut riidanalaisessa päätöksessä, IFPENin toimittajien käyttämät hinnat ovat nousseet kyseessä olevan ajanjakson kuluessa.

67 IFPENin ja asiakkaiden välisistä suhteista kantajat toteavat toisaalta pääasiallisesti, että suoritustakuuta ei käytetä tutkimusalalla ja että siihen sisältyy lisäksi tulosvelvoite, minkä vuoksi sitä ei voida verrata best effort -takaukseen, joka sisältää varoja koskevan velvoitteen. Sitä paitsi IFPENillä on jo sopimussuhteissaan tällainen varoja koskeva velvoite, jolle on asetettu sopimuksessa yläraja, eikä sen näin ollen tarvitse sisällyttää valtiontakausta vastaavaa lisämaksua kustannuksiin, joiden perusteella lasketaan sen palvelujen hinta sen asiakkaisiin nähden. Lopuksi kantajien mukaan komission valitsema

päättelytapa johtaa väistämättä siihen selvästi virheelliseen päätelmään, että siinä tapauksessa, että IFPENin jonkin asiakkaansa kanssa tekemää sopimusta ei panna täytäntöön, valtio korvaisi asiakkaalle tämän täytäntöönpanon laiminlyönnin, vaikka se ei johtuisi IFPENin maksukyvyttömyydestä.

68 Komissio kiistää kantajien väitteet vetoamalla argumentteihin, joissa toistetaan pääasiallisesti riidanalaisessa päätöksessä esitetyt huomautukset. Suullisessa käsittelyssä se korosti sitä, että turvautuminen ”vastaavan riskin kattamisesta aiheutuvien kustannusten tarkasteluun” sen edun arvon arvioimiseksi, jonka IFPEN on voinut saada kyseessä olevasta takauksesta, oli perusteltua niiden vaikeuksien vuoksi, jotka sen oli pitänyt voittaa suorittaessaan tätä arviointia ja jotka johtuivat muun muassa siitä, ettei markkinoilla ollut maksukyvyttömyysriskiä vastaan myönnettävää takausta vastaavaa palvelua, jota markkinoitaisiin sellaisena.

69 Ennen näiden argumenttien tarkastelua on aivan aluksi muistutettava, että yrityksen suhteen toteutetun toimenpiteen luokittelu SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi vaatii neljän edellytyksen täyttymistä. Ensinnäkin kyseessä on oltava valtion toimenpide tai valtion varoilla toteutettu toimenpide. Toiseksi kyseisen toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi sen on hyödytettävä ainoastaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä toimialoja. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (ks. tuomio 29.9.2000, CETM v. komissio, T-55/99, EU:T:2000:223, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 23.3.2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, 38 ja 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Tuen käsite ei kata ainoastaan positiivisia suorituksia vaan myös toimenpiteet, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä, mutta jotka eri tavoin alentavat yritysten vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia. Näin ollen tukina pidetään sellaisia valtion toimenpiteitä, jotka muodossa tai toisessa ovat omiaan suosimaan yrityksiä suoraan tai välillisesti tai joita on pidettävä sellaisena taloudellisena etuna, jota edunsaajayritys ei olisi saanut tavanomaisin markkinaehdoin (ks. tuomio 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

71 Tämän jälkeen on muistutettava, että komission tehtävänä on esittää näyttö SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolosta (ks. vastaavasti tuomio 12.9.2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. komissio, T-68/03, EU:T:2007:253, 34 kohta). Tässä yhteydessä komission on oikeuskäytännön mukaan arvioitava täysimääräisesti kaikkia riidanalaisen toimenpiteen merkityksellisiä piirteitä ja sen asiayhteyttä, mukaan luettuna edunsaajana olevan yrityksen ja kyseessä olevien markkinoiden tilanne, tarkastaakseen, saako edunsaajana oleva yritys sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut normaaleissa markkinaolosuhteissa (tuomio 6.3.2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen v. komissio, T-228/99 ja T-233/99, EU:T:2003:57, 251 kohta ja tuomio 3.3.2010, Bundesverband deutscher Banken v. komissio, T-163/05, EU:T:2010:59, 37 kohta).

72 Tarkasteltaessa todistelua valtiontukiasioissa vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission on toteutettava moitittujen toimenpiteiden tutkintamenettely huolellisesti ja puolueettomasti, jotta sillä on tuen olemassaolon ja mahdollisesti sen yhteismarkkinoille soveltumattomuuden tai sääntöjenvastaisuuden toteavaa lopullista päätöstä tehdessään käytettävissään mahdollisimman kattavat ja luotettavat tiedot (ks. tuomio 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

73 Lopuksi tarkasteltaessa riidanalaista päätöstä koskevan tuomioistuinvalvonnan laajuutta SEUT 107 artiklan 1 kohdan kannalta on huomattava vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että tässä määräyksessä määritellyn valtiontuen käsite on oikeudellinen ja sitä on tulkittava objektiivisten seikkojen perusteella. Tämän takia unionin tuomioistuinten on lähtökohtaisesti valvottava kokonaisvaltaisesti sitä, kuuluuko jokin toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan,

ottaen huomioon niiden käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvät konkreettiset seikat samoin kuin se, onko komission arvio tekninen tai monimutkainen (ks. tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Unionin tuomioistuin on tosin katsonut, että tuomioistuinvalvonta on rajoitettua siltä osin kuin on kyse siitä, kuuluuko toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos komission tekemät arviot ovat luonteeltaan teknisiä tai monimutkaisia. Unionin yleisen tuomioistuimen on kuitenkin ratkaistava, onko asia näin (ks. tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

75 Vaikka komissiolla on tässä yhteydessä laaja harkintavalta, jonka käyttäminen edellyttää taloudellisten kysymysten arviointeja, jotka on tehtävä unionin kannalta katsoen, tämä ei merkitse sitä, että unionin tuomioistuimet eivät voisi tutkia komission taloudellisista tiedoista suorittamaa tulkintaa. Oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuinten on nimittäin paitsi tutkittava esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, sisältävätkö nämä todisteet kaikki ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea niistä tehtyjä päätelmiä (ks. tuomio 2.3.2012, Alankomaat v. komissio, T-29/10 ja T-33/10, EU:T:2012:98, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

76 Riidanalaista päätöstä on tarkasteltava näiden periaatteiden valossa.

77 Kantajien argumentit koskevat analyysiä, jonka komissio on esittänyt riidanalaisen päätöksen luvussa 7.1.4, jonka otsikko on ”[IFPEN]-konsernin saama valikoiva etu”, jossa komissio on tarkastellut yhtäältä kysymystä IFPENille itselleen kyseessä olevan takauksen vuoksi mahdollisesti muodostuneista eduista ja toisaalta kysymystä näiden etujen mahdollisesta siirtämisestä sen tytäryrityksille (riidanalaisen päätöksen 192 perustelukappale).

78 Sen valikoivan edun osalta, jonka IFPEN on itse saanut kyseessä olevasta takauksesta, komissio on esittänyt riidanalaisen päätöksen 193 ja 194 perustelukappaleessa heti alkuun lähestymistavan, jota se aikoi noudattaa edun olemassaolon toteamiseksi. Komissio on korostanut erityisesti, että se oli muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ilmoittanut, että IFPENille voisi muodostua etua sen EPIC-asemasta lähinnä pääomamarkkinoilta saatavien edullisempien rahoitusehtojen kautta. Koska ”IFPENin maksuvelvollisuuksien laiminlyöntitapauksessa sen EPIC-asemaan liittyvä implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus koskisi kaikkia sen saatavia, toisin sanoen ei ainoastaan rahoituksellisia saatavia, joita sillä saattoi olla institutionaalisiin velkojiin nähden, vaan myös – – liiketaloudellisia tai muunluonteisia saatavia, erityisesti toimittajien (joiden laskuja ei ole maksettu) tai asiakkaiden (jotka eivät ole saaneet luvattuja palveluja) saatavia”, IFPENin EPIC-asemastaan saaman edun olemassaoloa oli kuitenkin tutkittava ottaen huomioon sekä sen suhteet pankki- ja rahoituslaitoksiin että sen suhteet toimittajiin ja asiakkaisiin (riidanalaisen päätöksen 193 ja 194 perustelukappale).

79 Jäljempänä riidanalaisessa päätöksessä komissio huomautti ensiksi IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisistä suhteista, että vaikka ulkoinen luottoluokituslaitos ei ollut luokitellut IFPENiä, velkojat ovat väistämättä tehneet sille myönnetyn rahoituksen yhteydessä maksukyvyttömyyttä koskevan riskiarvion. Koska IFPEN turvautui komission mukaan luottomarkkinoihin rahoittaakseen velkansa, ei voida sulkea pois sitä, että sille muodostui taloudellista etua sen takia, että rahoitusmarkkinoiden arvioinnissa otetaan huomioon se, että valtio viime kädessä takaa sen velat. Tutkittuaan IFPENin ottamien lainojen ehdot sekä sille ehdotetut luottojärjestelyt sen muuttumisesta EPICiksi vuoden 2010 loppuun ulottuvana ajanjaksona se kuitenkin totesi, että nämä ehdot vastasivat markkinaehtoja. Tällä perusteella komissio päätteli, että vuosien 2006 ja 2010 välisenä ajanjaksona IFPEN ei ollut saanut todellista taloudellista etua EPIC-asemansa perusteella suhteissaan pankki- ja rahoituslaitoksiin. Se ei kuitenkaan sulkenut pois mahdollisuutta, että tällainen etu voisi toteutua tulevaisuudessa (riidanalaisen päätöksen 195–200 perustelukappale).

80 Toiseksi IFPENin ja toimittajien välisten suhteiden osalta komissio katsoi aivan aluksi, että EPICin toimittajat alensivat käyttämiään hintoja sen vuoksi, että nämä toimittajat tekivät suotuisamman arvion kyseisen laitoksen maksukyvyttömyysriskistä, koska ne tiesivät, että se oli suojattu selvitystilamenettelyyn liittyvältä riskiltä. Tämän jälkeen komissio yritti arvioida kyseisen hinnanalennuksen määrää IFPENin osalta vertailuindikaattorin avulla eli turvautumalla myyntilaskurahoitukseen. Myyntilaskurahoituksen valintaa perusteltiin sillä, että jos valtiontakausta ei olisi, IFPENin toimittaja, joka haluaisi hyötyä vastaavasta takauksesta (toisin sanoen saada täyden takauksen sopimuskumppaninsa maksukyvyttömyysriskiä vastaan), voisi komission mukaan kääntyä luottolaitoksen tai erityisen vakuutuslaitoksen puoleen tai edelleen käyttää jonkin sellaisen myyntilaskurahoitusyhtiön palveluja, joiden tarjoamiin palveluihin kuuluu maksukyvyttömyysriskin vastuulleotto. Komissio on tarkistanut, mikä oli yleensä korvaus myyntilaskurahoituspalvelusta, ja on käyttänyt myyntilaskurahoitusyhtiöiden tavanomaisesti vaatiman kokonaismaksun enimmäismäärää arvioidakseen IFPENille koituneen edun määrän. Lopuksi laskettuaan tällä perusteella IFPENin toimittajien sille antaman hinnanalennuksen arvon komissio päätteli riidanalaisen päätöksen 214 perustelukappaleessa, että sen muuttumisesta EPICiksi vuoteen 2009 ulottuvana ajanjaksona tämä hinnanalennus oli enintään keskimäärin [*luottamukselliset tiedot peitetty*] euroa vuodessa. Komissio määritteli kyseisen hinnanalennuksen todelliseksi taloudelliseksi eduksi, joka oli muodostunut IFPENille kyseessä olevan valtiontakauksen johdosta (riidanalaisen päätöksen 203–215 perustelukappale).

81 Kolmanneksi komissio totesi IFPENin ja sen asiakkaiden välisistä suhteista aivan aluksi, että valtion IFPENille myöntämän takauksen ansiosta sen asiakkaat voivat olla varmoja siitä, ettei IFPEN joutuisi koskaan selvitystilaan ja että se näin ollen kykenisi aina täyttämään sopimusvelvoitteensa, tai jos se ei täyttäisi, asiakkaat saisivat korvauksen. Komission mukaan valtion IFPENille myöntämän takauksen puuttuessa asiakas, joka haluaisi saada samantasoisen suojan, joutuisi ottamaan rahoituspalvelujen välittäjältä suoritustakuun varmistaakseen IFPENin kanssa tekemänsä sopimuksen loppuun saattamisen (riidanalaisen päätöksen 220 ja 221 perustelukappale). Tämän jälkeen komissio katsoi, että tällaisen takuun kustannukset olisivat enintään 5 prosenttia katetun palvelun tuottamasta liikevaihdosta, ja se pyrki yksilöimään IFPENin toimintojen joukosta palvelut, jotka kyseinen takaus kattaisi (riidanalaisen päätöksen 223–225 perustelukappale). Lopuksi komissio päätteli, että IFPEN sai sen muuttumisesta EPICiksi vuoteen 2009 ulottuvana ajanjaksona todellista taloudellista etua, joka koostui suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättämisestä tai ainakin best effort -takauksesta, jonka se voi tarjota tutkimustoimintansa osalta asiakkailleen, mukaan lukien sen tytäryritykset Axens ja Prosernat niiden yksinoikeudellisilla aloilla. Komissio esitti laskelman tämän edun arvioidusta määrästä riidanalaisessa päätöksessä olevassa taulukossa nro 5 (riidanalaisen päätöksen 216–237 perustelukappale).

82 Edellä mainittujen riidanalaisen päätöksen kohtien perusteella on todettava, että menetelmä, jonka komissio on valinnut määrittääkseen, oliko IFPENille muodostunut taloudellista etua sen EPIC-aseman perusteella, koostui IFPENin ja sen velkojien, tässä tapauksessa pankki- ja rahoituslaitosten, toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa muodostuneen edun arvioinnista. Tällainen menetelmä edellyttää kyseisellä takauksella näihin suhteisiin olevan vaikutuksen tarkastelua ja sen käyttäytymisen määrittämistä, jonka nämä velkojat, joilla on oikeus vedota takaukseen, jos jotakin rahasummaa ei makseta tai muu suoritus laiminlyödään, mahdollisesti omaksuvat, kun ne ovat tietoisia tästä takauksesta.

83 Kyseinen menetelmä ei ole oikeudellisesti virheellinen.

84 Yhtäältä takaus on nimittäin lisäsitoumus, jota ei voida tarkastella ottamatta huomioon velvoitetta, johon se liittyy. Tämän luonteen perusteella valtion sitoumusta, joka on takauksen muodossa, ei voida pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena sinänsä vaan ainoastaan yhteydessä velvoitteeseen, joka on sen taustalla. Tästä seuraa, että – kuten komissio on itse myöntänyt istunnossa – EPIC-asemaan liittyvää implisiittistä ja rajoittamatonta valtiontakausta ei voida luokitella valtiontueksi ainoastaan sen ilmaisuuden vuoksi.

85 Toisaalta riidanalaisen päätöksen kohteena olevan takauksen erityispiirre on se, että se liittyy sen edunsaajana olevan yrityksen asemaan. Se ei siis ole sidottu johonkin velvoitteeseen erikseen vaan kattaa kaikki kyseisen yrityksen velvoitteet.

86 Tämän erityispiirteen vuoksi riidanalaisen päätöksen kohteena oleva takaus voisi vaikuttaa siihen käsitykseen, joka velkojilla on sen edunsaajana olevasta yrityksestä. Vaikka tämän yrityksen velkojilla ei ole mahdollisuutta neuvotella takauksen ehdoista, ne voivat nimittäin ottaa huomioon sen olemassaolon neuvotellessaan kyseisen yrityksen kanssa niiden omien sopimusten ehdoista.

87 Siten edellä 69–71 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu etu, joka johtuu sen yrityksen asemaan liittyvästä valtiontakauksesta, joka on sen edunsaaja, toteutuu suhteessa, joka sitoo tämän yrityksen sen velkojiin, tässä tapauksessa pankki- ja rahoituslaitoksiin, toimittajiin ja asiakkaisiin. Se muodostuu suotuisammasta kohtelusta, jonka nämä velkojat myöntävät edunsaajana olevalle yritykselle, koska ne voivat vedota takaukseen rahasumman maksamisen tai muun suorituksen laiminlyöntiä koskevassa tapauksessa, ja keventää siten kustannuksia, jotka yleensä rasittavat sen tilejä, tai maksimoi tuotot, jotka se saa.

88 Lopuksi edellä 71 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa, että jotta voitaisiin päätyä edun olemassaoloon yksittäistapauksessa, edellytetään vielä, että suotuisampi kohtelu, jonka velkojat myöntävät takauksen saavalle yritykselle, sekä tämän yrityksen kustannukset ja tuotot, joita kevennetään tai lisätään tällä kohtelulla, määritetään ottamalla huomioon kaikki riidanalaisen toimenpiteen merkitykselliset piirteet ja sen asiayhteys, mukaan luettuna edunsaajana olevan yrityksen ja kyseessä olevien markkinoiden tilanne.

89 Edellä esitetyt seikat vahvistavat, ettei komissio ole tehnyt oikeudellista virhettä, kun se on päättänyt riidanalaisen päätöksen 193 ja 194 perustelukappaleessa määrittää kyseessä olevalla takauksella IFPENille myönnetyn edun olemassaolon ottaen huomioon sen suhteet sen kolmeen velkojaryhmään: pankki- ja rahoituslaitoksiin, toimittajiin ja asiakkaisiin.

90 Sitä vastoin siinä tavassa, jolla komissio on soveltanut tätä menetelmää käsiteltävässä asiassa, on merkittäviä virheitä erityisesti sen edun määrittämisessä, jonka IFPEN on väitetysti saanut suhteissaan toimittajiin ja asiakkaisiin.

91 IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisten suhteiden osalta komissio on nimittäin määritellyt sen edun, jonka IFPEN voisi saada kyseessä olevasta takauksesta, muodostuvan edullisemmista rahoitusehdoista, joista IFPEN voisi hyötyä rahoitusmarkkinoilla.

92 Tätä edun määritelmää ei voida moittia, koska sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä että takauksia koskevassa tiedonannossa todetaan, että kun kyseessä on valtiontakaus, mukaan lukien takaus, joka johtuu sellaisen yrityksen asemasta, johon ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä, pankki- ja rahoituslaitosten kaltaiset velkojat voivat myöntää suotuisamman kohtelun tällaisen takauksen edunsaajana olevalle yritykselle edullisempien rahoitusehtojen muodossa. Tällä tavalla valtiontakauksen olemassaolo voi johtaa niiden kustannusten kevenemiseen, jotka yleensä rasittavat takauksen edunsaajana olevan yrityksen tilejä.

93 On kuitenkin muistutettava, että käsiteltävässä asiassa komissio on nimenomaan sulkenut pois tällaisen edun olemassaolon, kun se on tarkastelun päätteeksi, joka koski IFPENin sopimia lainaehtoja tai sille tehtyjä lainatarjouksia ennen sen EPICiksi muuttumista ja sen jälkeen, todennut, että tästä muutoksesta vuoden 2010 loppuun ulottuvana ajanjaksona kyseiset ehdot vastasivat markkinaehtoja (riidanalaisen päätöksen 199 perustelukappale).

94 Päinvastoin kuin IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisten suhteiden osalta komissio on todennut IFPENin ja sen toimittajien ja asiakkaiden välisistä suhteista, että kyseessä olevasta takauksesta on muodostunut IFPENille ”todellista taloudellista etua”. Tämä päätelmä ei kestä

tarkastelua. Kuten jäljempänä osoitetaan, se perustuu nimittäin puhtaasti hypoteettiseen päättelyyn, joka on lisäksi siinä määrin epäselvää ja epäjohdonmukaista, että riidanalaista päätöstä rasittaa osittain perustelujen puutteellisuus.

95 Mitä ensiksi tulee IFPENin ja toimittajien välisiin suhteisiin, riidanalaisesta päätöksestä seuraa, että komissio on määritellyt sen edun, jonka IFPEN on voinut saada sen EPIC-asemaan liittyvästä valtiontakauksesta, hintojen alentamiseksi, jonka sen toimittajat ovat myöntäneet sille tietoisena siitä, että tämä asema merkitsi rajoittamatonta valtiontakausta maksukyvyttömyydestä johtuvaa laiminlyöntiriskiä vastaan.

96 Yhtäältä riidanalaisen päätöksen 203 perustelukappaleesta nimittäin ilmenee, että komission mukaan on havaittavissa ilmiö, jossa on kyse ”hinnanalennuksesta, joka johtuu sopimuskumppaneiden suotuisammasta arviosta sellaisen laitoksen maksukyvyttömyysriskistä, jonka ne tietävät julkisen laitoksen aseman vuoksi olevan suojattu selvitysmenettelyyn liittyvältä riskiltä”.

97 Toisaalta komissio katsoi riidanalaisen päätöksen 214 perustelukappaleessa, että ”[IFPENille] on muodostunut taloudellisen toiminnan harjoittamisesta todellista taloudellista etua, joka koostuu sen toimittajien toteuttamasta hintojen alentamisesta ja johtuu näiden suotuisammasta arviosta yrityksen maksukyvyttömyysriskistä”.

98 Kuten IFPEN perustellusti korostaa, riidanalaisen päätöksen 203 perustelukappaleessa tehdyistä huomautuksista sekä kyseisen päätöksen 214 perustelukappaleessa esitetystä edun määritelmästä seuraa, että komission mukaan yleensä silloin, kun on kyse rajoittamattomasta valtiontakauksesta, joka johtuu siitä, ettei yleisen lainsäädännön mukaista maksukyvyttömyysmenettelyä voida lain mukaan soveltaa, toimittajat arvioivat suotuisammin sellaisen laitoksen maksukyvyttömyysriskiä, jolla on tällainen takaus, että ne heijastavat tämän suotuisamman arvion tälle laitokselle myönnettyihin hintoihin ja että siten havaittu hintojen alentaminen johtuu väistämättä tästä suotuisammasta arviosta.

99 Komissio ei kuitenkaan esitä riidanalaisessa päätöksessä yhtään seikkaa, joka olisi omiaan osoittamaan sen päättelyn muodostavien kolmen hypoteesin perusteltavuuden. Riidanalaisessa päätöksessä ei varsinkaan vedota yhteenkään seikkaan, joka osoittaisi kyseessä olevilla markkinoilla tai liike-elämässä yleensä esiintyvän toimittajien myöntämiä hinnanalennuksia laitoksille, joilla on valtiontakaus maksukyvyttömyysriskiä vastaan.

100 Riidanalaiseen päätökseen sisältyvät tosiseikat ovat sitä paitsi ristiriidassa komission hypoteesien kanssa. Riidanalaisen päätöksen 73 perustelukappaleesta nimittäin ilmenee, että yritys, joka on osallistunut hallinnolliseen menettelyyn kolmantena osapuolena, jota asia koskee, eli UOP-yhtiö, joka on Axensin kilpailija, oli ilmoittanut, että ”[IFPEN]/Axens saattaa saada kilpailijoitaan paremmat ehdot”. Komissio lisää, että ”tältä osin [kyseinen yritys] viittaa [IFPENin] ja Axensin yhdessä allekirjoittamiin sopimuksiin, jotka on mainittu menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä” ja joiden olemassaolon Ranskan viranomaiset ovat vahvistaneet.

101 Kun komissio viittaa riidanalaisen päätöksen 248 perustelukappaleessa, joka sisältyy IFPENin yksityisoikeudellisille tytäryrityksille siirrettyjen etujen analyysille omistettuun päätöksen osaan, IFPENin ja sen tytäryritysten yhdessä allekirjoittamiin riidanalaisen päätöksen 73 perustelukappaleessa mainittuihin sopimuksiin ja täsmentää, että kyse oli kuljetuspalvelujen hankkimista koskevista sopimuksista henkilöstön työmatkoja varten ”IFPEN-konsernin” eri yksiköiden välillä, se kuitenkin korostaa, että hinnanalennukset, jotka ”IFPEN-konserni” on voinut saada kyseisten sopimusten yhteydessä, oli myönnetty ryhmäostojen perusteella. Näin ollen, vaikka oletettaisiin, että toimittajat olisivat voineet alentaa IFPENille ja sen tytäryrityksille myytyjen palvelujensa hintoja, komission muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä keräämät tiedot osoittivat, että tällä hinnanalennuksella saattoi olla muu selitys kuin rajoittamattoman valtiontakauksen olemassaolo IFPENin hyväksi.

102 Lopuksi todettakoon, että kun kyse on erityisesti IFPENin tilanteesta, mikään riidanalaisessa päätöksessä ei osoita, että komissio olisi tutkinut – tai edes pohtinut – kysymystä siitä, olisiko IFPENin toimittajien käsitykseen siitä voinut jollain tavalla vaikuttaa tämän laitoksen muuttuminen EPICiksi, tai ovatko sen toimittajat soveltaneet IFPENiin suotuisampaa kohtelua sen EPICiksi muuttumisen jälkeen. Riidanalaiseen päätökseen ei sisälly edes seikkoja, joiden avulla voitaisiin todeta, että komissio on pyrkinyt saamaan selville, olivatko IFPENin toimittajat olleet tietoisia siitä, että sen EPIC-asema voitaisiin tulkita valtiontakaukseksi maksukyvyttömyysriskiä vastaan.

103 Tältä osin on vielä tuotava esiin, että Ranskan viranomaiset katsoivat hallinnollisen menettelyn aikana muun muassa 13.10.2008 ja 25.11.2010 päivätyissä kirjeissään, että komission päättely, joka koski väitettyyn hinnanalennukseen liittyvää toimittajien suotuisampaa arviota IFPENin maksukyvyttömyysriskistä, oli luonteeltaan teoreettista ja arveluun perustuvaa. Ranskan viranomaiset ovat myös ilmoittaneet komissiolle, että IFPENin muuttuminen EPICiksi ei vaikuttanut sen yleisiin hankintaehtoihin ja että keskimääräinen aika, jossa IFPEN maksoi velkansa toimittajille, pysyi aina Ranskan kauppalain asiaa koskevien säännösten vaatimusten puitteissa. Lopuksi ne väittivät, että edun olemassaolo IFPENin ja toimittajien välisissä suhteissa olisi suljettu pois IFPENiin sovellettavan kilpailuttamisvelvollisuuden perusteella.

104 Komissio on todennut nimenomaan vastauksena näihin väitteisiin riidanalaisen päätöksen 203 perustelukappaleessa, että hinnanalennus, joka saattoi johtua IFPENin toimittajien kilpailuttamisesta, oli erotettava hinnanalennuksesta, joka johtui toimittajien suotuisammasta arviosta kyseisen yrityksen maksukyvyttömyysriskistä. Seuraavassa perustelukappaleessa komissio ryhtyi välittömästi arvioimaan tätä hinnanalennusta toteamalla seuraavaa:

”Arvioidakseen hinnanalennusta, joka johtuu siitä, että toimittajat arvioivat suotuisammin EPIC-yhtiön maksukyvyttömyysriskin, komissio aikoo tarkastella vastaavan riskin kattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Jos valtiontakausta ei olisi, julkisen laitoksen IFP:n toimittaja, joka haluaisi hyötyä vastaavasta takauksesta (toisin sanoen saada täyden takauksen sopimuskumppaninsa maksukyvyttömyysriskiä vastaan), voisi kääntyä luottolaitoksen tai erityisen vakuutuslaitoksen puoleen. Tällaista maksukyvyttömyysriskin vastuulleottoa tarjoavat nykyään erityisesti myyntilaskurahoitukseen (factoring) erikoistuneet yritykset.”

105 Riidanalaisen päätöksen 203 ja 204 perustelukappaleessa esitetyt huomautukset luettuna yhdessä kyseisen päätöksen 214 perustelukappaleen kanssa tuovat esiin loogisen virheen komission päättelyssä.

106 Näistä perustelukappaleista nimittäin ilmenee, että komissio on itse asiassa vain pitänyt selviönä hinnanalennuksen olemassaoloa, joka johtuisi toimittajien suotuisammasta arviosta IFPENin maksukyvyttömyysriskistä, todentamatta tämän olettamuksen paikkansapitävyyttä. Tämän jälkeen se on yrittänyt arvioida tämän hinnanalennuksen suuruutta indikaattorin avulla, joka ei mitannut hinnanalennusta sinänsä vaan ainoastaan sellaisen takauksen arvoa, jonka se katsoi vastaavan IFPENin saamaa takausta. Komissio on ottanut riidanalaisen päätöksen 214 perustelukappaleessa huomioon nimenomaan tämän viimeksi mainitun arvon IFPENille kyseessä olevasta takauksesta muodostuneena todellisena etuna. Näin ollen edun olemassaolon osoittamisen ja edelleen sen laskemisen sijasta komissio on tehnyt käänteisen päätelmän päättelemällä edun olemassaolon ainoasta seikasta, josta se oli voinut vertailuun turvautumalla suorittaa arvionsa.

107 Lähestymistapa, jonka komissio on valinnut määrittääkseen IFPENin kyseessä olevasta takauksesta saaman edun sen suhteissa toimittajiin, eroaa lisäksi silmiinpistävästi tavasta, joka on omaksuttu edun määrittämiseksi tämän laitoksen suhteissa pankki- ja rahoituslaitoksiin. Viimeksi mainittujen suhteen komissio on nimittäin ryhtynyt tutkimaan takauksen todellisia vaikutuksia tarkastelemalla yksi kerrallaan IFPENin ottamat lainat sekä luottojärjestelytarjoukset, joita sille on ehdotettu sen EPICiksi muuttumisen jälkeen, ja vertaamalla niiden ehtoja ennen tätä muutosta otettujen lainojen ehtoihin. Mitä sen sijaan tulee suhteisiin toimittajiin, se on rajoittunut käyttämään täysin hypoteettista päättelyä ja jättänyt todentamatta hypoteesinsa kyseessä olevia markkinoita koskevalla tutkimuksella.

108 Edellä esitetystä seuraa, että sen edun olemassaolon osalta, jonka IFPEN on voinut saada kyseessä olevan takauksen perusteella suhteissaan toimittajiin, komissio ei ole täyttänyt todistustaakkaa, sellaisena kuin se on määritelty edellä 71 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä. Komissio ei ole varsinkaan osoittanut, että kyseessä olevan takauksen kaltaista takausta koskevassa tapauksessa takauksen edunsaajana olevan yrityksen toimittajat saattoivat myöntää sille suotuisamman kohtelun muun muassa alentamalla tuotteidensa tai palvelujensa hintoja ja ilmaisemalla siten suotuisamman arvionsa kyseisen yrityksen maksukyvyttömyysriskistä. Komissio on siis päätellyt riidanalaisen päätöksen 214 perustelukappaleessa virheellisesti, että IFPENille on muodostunut todellista taloudellista etua, joka koostuu sen toimittajien toteuttamasta hintojen alentamisesta ja johtuu näiden suotuisammasta arviosta sen maksukyvyttömyysriskistä.

109 Lisäksi, kun otetaan huomioon itse sen taloudellisen edun määritelmä, jonka IFPEN on voinut saada kyseessä olevasta takauksesta suhteissaan toimittajiin (ks. edellä 95–97 kohta), komissio on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on tämän taloudellisen edun arvioimiseksi päättänyt turvautua myyntilaskurahoitukseen ”vastaavan riskin kattamisesta aiheutuvien kustannusten” tarkastelun perusteella toimittajien IFPENin suhteen käyttämien hintatasojen tarkastelun sijasta.

110 Edellä esitetystä seuraa, ettei ole syytä tutkia argumentteja, joilla kantajat kyseenalaistavat myyntilaskurahoitukseen turvautumisen asianmukaisuuden IFPENille kyseessä olevasta takauksesta sen suhteissa toimittajiin koituneen edun määrän arvioimiseksi. Komissio ei nimittäin voinut tehdä arviota edusta, jonka olemassaoloa ei ole mitenkään osoitettu.

111 Mitä toiseksi tulee IFPENin ja asiakkaiden välisiin suhteisiin, riidanalaisesta päätöksestä seuraa, että komissio on määritellyt sen edun, jonka IFPEN on voinut saada EPIC-asemaansa liittyvästä valtiontakauksesta, olevan suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättäminen tai ainakin best effort -takaus, jonka se voi tarjota asiakkailleen.

112 Tämä määritelmä perustuu toteamukseen, jota tukee vain yksi UOP:n todistajanlausunto, jonka mukaan teknologiansiirtojen alalla ostajat olivat erityisen herkkiä palveluntarjoajien tarjoamille takauksille sopimusperusteisen vastuun ja sopimukseen perustumattoman vastuun kattamiseksi (riidanalaisen päätöksen 216 perustelukappale). Perustaen käsityksensä tähän toteamukseen ja suljettuaan pois asiaankuulumattomana kysymyksen IFPENin sopimuksen ulkopuolisen vastuun kattamisesta kyseessä olevalla takauksella komissio totesi riidanalaisen päätöksen 220 ja 221 perustelukappaleessa seuraavaa:

”(220)
Ottaen huomioon valtion [IFPENille] myöntämä takaus tämän asiakkaat voivat – – olla varmoja siitä, ettei julkinen laitos [IFPEN] joudu koskaan selvitystilaan ja että se näin ollen kykenee aina täyttämään sopimusvelvoitteensa, tai jos se ei täyttäisi, asiakkaat saisivat korvauksen laiminlyönnistä – –

(221)
Edellä 204 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa esittämiensä, suhteita toimittajiin koskevien perustelujen perusteella komissio katsoo, että valtion takauksen puuttuessa asiakas, joka haluaisi saada samantasoisen suojan, joutuisi ottamaan rahoituspalvelujen välittäjältä (joka voi olla esimerkiksi pankki tai vakuutusyhtiö) suoritustakuun (englanniksi *performance bond*) varmistaakseen [IFPENin] kanssa tekemänsä sopimuksen loppuun saattamisen. Tällaisen suojan tarkoituksena olisi taata kyseiselle asiakkaalle taloudellinen korvaus vahingosta, joka on johtunut sopimuksen täytäntöönpanon (täydellisestä tai osittaisesta) laiminlyönnistä.”

113 Seuraavissa perustelukappaleissa komissio suoritti arvion suoritustakuun tai best effort -takauksen kustannuksista ja katsoi, että tällainen takaus tarkoittaisi enintään 5 prosentin osuutta katetulla palvelulla aikaansaadusta liikevaihdosta (riidanalaisen päätöksen 223–225 perustelukappale). Se yritti

myös määrittää IFPENin taloudelliseen toimintaan sisältyvät palvelut, jotka ”tällainen takaus” kattaisi (226–235 perustelukappale). Komissio totesi riidanalaisen päätöksen 236 perustelukappaleessa seuraavaa:

”– – [IFPEN] sai taloudellisesta toiminnastaan todellista taloudellista etua, joka koostui suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättämisestä [tai] ainakin best effort -takauksesta, jonka se voi tarjota tutkimustoimintansa osalta asiakkailleen, mukaan lukien sen tytäryritykset Axens ja Prosernat niiden yksinoikeudellisilla aloilla. Komissiolla ei ole mahdollisuutta todeta kyseisen edun tarkkaa määrää ottaen huomioon katetun riskin erityisyys, mutta se katsoo, ettei määrä missään tapauksessa ylitä palvelu- ja vuosikohtaisesti seuraavassa taulukossa (Taulukko 5) esitettyjä määriä – –”

114 Kuten kantajat tässä yhteydessä korostavat, päättely, jota komissio on käyttänyt IFPENille sen suhteissa asiakkaisiinsa muodostuneen edun määrittämiseksi, edellyttää, että normaaleissa markkinaolosuhteissa IFPENin kaltaisten tutkimuslaitosten asiakkaat turvautuvat suoritustakuisiin tai best effort -takauksiin suojautuakseen sopimuskumppaninsa maksukyvyttömyysriskiltä ja että, kun kyse on senkaltaisesta takauksesta, joka IFPENillä on, sen asiakkaiden ei enää tarvitse ottaa tällaista takausta, tai ne eivät enää vaadi sitä hankkimaan tällaista takausta. Komission päättely edellyttää myös, että IFPENin asiakkaiden luopuminen suoritustakuusta tai ainakin best effort -takauksesta johtuu väistämättä sen EPIC-asemaan liittyvästä takauksesta.

115 Etua suhteissa toimittajiin koskevien huomautustensa tapaan (ks. edellä 99 kohta) komissio ei kuitenkaan esitä mitään näyttöä, joka olisi omiaan osoittamaan sen päättelyn muodostavat hypoteesit perustelluiksi tai edes todennäköisiksi. Riidanalaisessa päätöksessä ei varsinkaan vedota mihinkään todisteeseen, joka voisi vahvistaa, että tutkimuslaitosten asiakkaat ottavat ennalta huomioon sopimuskumppaninsa maksukyvyttömyysriskin turvautumalla suoritustakuuseen tai best effort -takaukseen. Komissio ei myöskään esitä yhtään objektiivista seikkaa, joka voisi vahvistaa, että – kun kyse on EPIC-asemaan liittyvän takauksen kaltaisesta takauksesta – tällaisen laitoksen asiakkailla on taipumus olla vaatimatta suoritustakuita tai best effort -takauksia kyseiseltä yritykseltä tai olla ottamatta niitä vakuutusyhtiöltä. Lopuksi mikään riidanalaisen päätöksen perusteluissa ei osoita, että komissio olisi pyrkinyt saamaan selville, onko IFPENin asiakkaiden käsitykseen siitä voinut vaikuttaa sen muuttuminen EPICiksi, tai että nämä asiakkaat tulkitsivat IFPENin uuden aseman valtiontakaukseksi maksukyvyttömyysriskiä vastaan.

116 Komission huomautuksissa, jotka koskevat IFPENin EPIC-asemaansa liittyvästä takauksesta väitetysti saamaa etua suhteissaan asiakkaisiin, sekä riidanalaisen päätöksen 236 perustelukappaleessa esitetyssä tämän edun määrittelyssä on vieläkin vakavampia puutteita. Yhtäältä niiden perusteella ei ole mahdollista ymmärtää, mikä olisi se suotuisampi kohtelu, jonka IFPENin asiakkaat voisivat sen velkojina ottaa käyttöön sen suhteen kyseisen takauksen vuoksi. Toisaalta ne herättävät epäilyjä sekavuutensa ja johdonmukaisuuden puuttumisen vuoksi kyseisen takauksen edunsaajan määrittämisessä.

117 Ensinnäkin edellä 86–89 kohdassa esitetyistä seikoista nimittäin ilmenee, että kyseessä olevan takauksen kaltaisia takauksia koskevissa tapauksissa edunsaajana olevan yrityksen taloudellinen etu toteutuu muun muassa suhteessa, joka sitoo sen velkojiinsa, tässä tapauksessa sen asiakkaisiin, ja muodostuu suotuisammasta kohtelusta, jonka nämä velkojat myöntäisivät kyseiselle yritykselle voidessaan vedota tähän takaukseen suorituksen laiminlyöntitapauksessa, ja keventää siten sen kustannuksia tai maksimoi sen tuotot.

118 Sitä paitsi, kuten edellä 82 ja 89 kohdassa on korostettu, nimenomaan tämä suotuisamman kohtelun määrittely tukee menetelmää, jonka komissio on valinnut riidanalaisessa päätöksessä IFPENin kyseessä olevasta takauksesta saaman edun osoittamiseksi.

119 Riidanalaisen päätöksen 236 perustelukappaleessa todetaan kuitenkin ainoastaan, että kyseessä olevan takauksen ansiosta IFPEN on voinut tarjota asiakkailleen ”suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättämise[n] [tai] ainakin best effort -takaukse[n]”, täsmentämättä, miten tämä maksun suorittamatta jättäminen olisi voinut vaikuttaa IFPENin ja sen asiakkaiden välisiin suhteisiin. Komissio ei varsinkaan täsmennä, vetäisikö tämä laitos kyseisen takauksen vuoksi enemmän puoleensa asiakkaita kuin muut tutkimuslaitokset tai olisivatko ne valmiita maksamaan korkeampia hintoja IFPENin palveluista ilmaistakseen siten suotuisamman arvionsa sen maksukyvyttömyysriskistä. Komissio jättää siten määrittelemättä edun, jonka IFPEN on voinut saada kyseessä olevasta takauksesta suhteissaan asiakkaisiin.

120 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin ei voi muuta kuin jakaa IFPENin hämmennyksen, kun se korostaa kannekirjelmässään sille kyseessä olevasta takauksesta sen suhteissa asiakkaisiin väitetysti muodostuneen edun määrittelyä koskevan päättelyn erityistä sekavuutta. On nimittäin vaikeaa ymmärtää, kuka komission mukaan – IFPENin asiakkaat vai IFPEN itse – ottaisi suoritustakuun ja kuka loppujen lopuksi hyötyisi kyseistä takausta koskevan maksun suorittamatta jättämisestä johtuvasta kustannusten kevenemisestä.

121 Tältä osin on todettava, että riidanalaisen päätöksen 221 perustelukappaleessa, joka on toistettu edellä 112 kohdassa, komissio väittää, että ”asiakas, joka haluaisi saada samantasoisen suojan, joutuisi ottamaan rahoituspalvelujen välittäjältä – – suoritustakuun – –”, mikä antaa ymmärtää, että nimenomaan IFPENin asiakkaiden tai sen kilpailijoiden on otettava suoritustakuu ja maksettava vastaava maksu.

122 Riidanalaisen päätöksen muissa kohdissa annetaan sitä vastoin ymmärtää, että juuri IFPENin olisi suoritettava maksu suoritustakuusta. Esimerkiksi riidanalaisen päätöksen 236 perustelukappaleessa, joka on toistettu edellä 113 kohdassa, komissio on todennut, että ”[IFPEN] sai – – todellista taloudellista etua, joka koostui suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättämisestä [tai] ainakin best effort -takauksesta, jonka se voi tarjota – – asiakkailleen”. Samoin 246 perustelukappaleessa, joka sisältyy IFPENille muodostuneiden etujen siirtoa sen yksityisoikeudellisille tytäryrityksille koskevaan osaan, komissio korosti, että ”tarkasteltaessa [IFPENin] kirjanpitoa voidaan – – todeta, että koska suoritustakuun tai vähintään best effort -takauksen maksua ei suoritettu valtiolle, sitä ei ole myöskään voitu hinnoitella tytäryrityksille tarjotuissa palveluissa”.

123 Näitä kohtia on tulkittava siten, että komission mukaan normaalissa markkinatilanteessa tutkimuslaitosten asiakkaat ottavat suoritustakuita tai best effort -takauksia suojautuakseen sopimuksen täytäntöönpanon laiminlyöntiriskiltä myös niiden sopimuskumppanin maksukyvyttömyyteen liittyvistä syistä. Jos ne kuitenkin päättävät tulla IFPENin asiakkaiksi, niiden ei tarvitse enää ottaa tällaista takuuta, koska IFPEN voi tarjota niille valtiontakauksen, joka voidaan realisoida siinä tapauksessa, että sopimus jää täyttämättä maksukyvyttömyyden vuoksi. Koska IFPEN saa takauksensa ilmaiseksi, se voi tarjota sen ilmaiseksi myös asiakkailleen.

124 Vaikka edellä 123 kohdassa ehdotetun riidanalaisen päätöksen tulkinnan avulla voidaankin sovittaa yhteen sen 221 ja 236 perustelukappaleet, tulkinnalla on rajansa. Vaikka yhtäältä onkin myönnettävä, että suoritustakuuta koskeva maksu rasittaa yleensä IFPENin asiakkaita, IFPENin valtiontakauksella on pikemminkin tulkittava myönnettävän etu kyseisille asiakkaille. Nimittäin, kuten kantajat ovat perustellusti korostaneet istunnossa, tällaisessa tapauksessa IFPENin takauksella otetaan sen asiakkaiden vastuulta pois suoritustakuuta koskeva maksu, joka niiden olisi yleensä suoritettava ensiksi mainitun takauksen puuttuessa. Toisaalta tämän tulkinnan avulla ei voida selventää riidanalaisen päätöksen 246 perustelukappaleen merkitystä, josta ilmenee, että IFPENin olisi maksettava suoritustakuusta maksu valtiolle.

125 Komissio väitti vastinekirjelmässä vastatessaan IFPENin ilmaisemiin epäilyihin, että turvautuminen suoritustakuuseen kuului epäsuorana toimenpiteenä sen implisiittisen ja rajoittamattoman takauksen hintaan, josta IFPEN hyötyi. Tämän toimenpiteen yhteydessä ei ole merkitystä sillä, onko

suoritustakuun ottanut myyjä vai sen asiakas, koska merkityksellinen seikka on suoritustakuun hinta. Komission mukaan tämän takauksen ottaa yleensä asiakas ja riidanalaisessa päätöksessä on otettu huomioon juuri tämä malli.

126 Nämä selitykset, joita voidaan tarkastella ainoastaan sillä varauksella, ettei siitä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä muuta johdu, jonka mukaan päätöksen itsessään on oltava riittävä eikä sen perusteluina voida pitää sellaisia kirjallisia tai suullisia selityksiä, jotka on annettu jälkeenpäin kyseistä päätöstä koskevan kanteen jo ollessa unionin tuomioistuinten käsiteltävänä (ks. tuomio 15.6.2005, Corsica Ferries France v. komissio, T-349/03, EU:T:2005:221, 287 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eivät riitä selventämään riidanalaisen päätöksen perusteluja, joiden sekavuutta IFPEN on korostanut.

127 Nimittäin, vaikka – kuten komissio väittää – sen määrittäminen, kenen vastuulla on suoritustakuuta koskeva maksu, olisi yhdentekevää, koska sen todistelussa on tärkeää nimenomaan kyseisen suoritustakuun hinta, olisi katsottava, että se, mitä komissio on pyrkinyt osoittamaan IFPENin ja sen asiakkaiden välisiä suhteita koskevassa riidanalaisen päätöksen osassa, oli nimenomaan maksun määrä, jota voitaisiin vaatia IFPENiltä markkinoilla sen EPIC-asemaan liittyvää takausta vastaavasta takauksesta. Tämän maksun suorittamatta jättäminen muodostaisi edun, jonka IFPEN on saanut suhteissaan asiakkaisiinsa.

128 Tällä tavalla tulkittuna perustelu, joka koskee etua suhteissa asiakkaisiin, olisi yhteensoveltumaton sen edellä 82 kohdassa esitetyn menetelmän kanssa, jonka komissio on valinnut IFPENin saaman edun olemassaolon toteamiseksi. Nimittäin lähestymistapa, jonka komissio esittää vastineessaan, ei sisällä sen suotuisamman käyttäytymisen määrittämistä, jonka IFPENin asiakkaat sen velkojina voisivat omaksua sen suhteen kyseessä olevan takauksen vuoksi. Tämä lähestymistapa on siten täysin päinvastainen kuin lähestymistavat, jotka on omaksuttu kyseessä olevasta takauksesta IFPENille sen suhteissa pankki- ja rahoituslaitoksiin ja toimittajiin johtuvan edun määrittämiseksi. On syytä muistuttaa, että pankki- ja rahoituslaitosten osalta komissio on tarkastellut niiden IFPENille myöntämien tai ehdottamien lainojen ehtoja. Näin tehdessään komissio on tutkinut, onko kyseessä olevalla takauksella ollut todellista vaikutusta näiden laitosten käyttäytymiseen IFPENin suhteen. Toimittajien osalta komissio on ensiksi määrittänyt sen suotuisamman käyttäytymisen, jonka ne voisivat omaksua IFPENiin nähden kyseessä olevan takauksen vuoksi. Se on katsonut virheellisesti (ks. edellä 106 kohta), että tällainen käyttäytyminen muodostuisi IFPENille toimitettujen tuotteiden ja palvelujen hintojen alentamisesta. Toiseksi komissio on yrittänyt laskea tämän hinnanalennuksen arvon turvautumalla myyntilaskurahoitukseen.

129 Tulkittuna edellä 127 kohdassa esitetyin tavoin perustelu, joka koskee etua suhteissa asiakkaisiin, olisi myös oikeudellisesti virheellinen. Tulkinta, jonka komissio esittää vastineessa, rajoittuu nimittäin aprioriseen toteamukseen, jonka mukaan kyseessä oleva takaus on väistämättä valtiontukea pelkästään ilmaisuutensa vuoksi, eikä siis ole tarpeen tarkastella tämän takauksen vaikutusta suhteeseen, joka on sen taustalla, tässä tapauksessa IFPENin ja sen asiakkaista muodostuvan sen velkojien ryhmän väliseen suhteeseen. Kuten edellä 84 kohdassa on esitetty, tällainen toteamus ei kuitenkaan ole itse takauksen luonteen mukainen, koska takausta ei voida lisäsitoumuksena tarkastella ottamatta huomioon velvoitetta, johon se liittyy. Lisäksi on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan SEUT 107 artiklan 1 kohdassa määritellään valtion toimenpiteet niiden vaikutusten perusteella. Valtion toimenpiteen muoto, sen syyt tai sen tavoitteet eivät siis ratkaise sen luokittelua kyseisessä määräyksessä tarkoitetuksi valtiontueksi vaan vaikutus, jonka se aiheuttaa (ks. tuomio 19.3.2013, Bouygues ja Bouygues Télécom v. komissio ym., C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä seuraa, että voidakseen luokitella valtion toimenpiteen tässä määräyksessä tarkoitetuksi valtiontueksi komission on tarkasteltava vaikutuksia, joita tällä toimenpiteellä voi olla, tässä tapauksessa sen vaikutusta IFPENin ja sen asiakkaiden välisiin suhteisiin. Komissio pyrkii kuitenkin vastineessa kehittelemillään väitteillä vapautumaan täysin näiden kyseessä olevan takauksen vaikutusten – vaikkakin potentiaalisten – tutkimisesta.

130 Edellä esitetystä seuraa, että edellä 115 kohdassa todettujen puutteiden lisäksi komission riidanalaisessa päätöksessä esittämät perustelut sen edun olemassaolosta, jonka IFPEN on voinut saada EPIC-asemaansa liittyvästä valtiontakauksesta suhteissaan asiakkaisiin, ovat sekavia ja epäjohdonmukaisia. Tällaiset perustelut eivät vastaa SEUT 296 artiklassa edellytettyä tasoa. Jotta perustelut olisivat tämän määräyksen mukaisia, niistä on nimittäin yhtäältä selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2008, TV2/Danmark ym. v. komissio, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, 178 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja niiden on toisaalta oltava johdonmukaiset eikä niissä saa varsinkaan olla sisäisiä ristiriitaisuuksia, jotka haittaisivat toimeen johtaneiden syiden ymmärtämistä (ks. vastaavasti tuomio 10.7.2008, Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 169 kohta ja tuomio 29.9.2011, Elf Aquitaine v. komissio, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 151 kohta).

131 Näin ollen kyseessä olevasta takauksesta IFPENille sen suhteissa asiakkaisiin johtuvan taloudellisen edun olemassaolon osoittamisesta on todettava, että komissio ei täytä todistustaakkaa, sellaisena kuin se on määritelty edellä 71 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä, eikä perusteluvelvollisuuttaan, sellaisena kuin sitä on tulkittu edellä 130 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä. Komissio on siis päätellyt virheellisesti riidanalaisen päätöksen 236 perustelukappaleessa, että IFPEN sai todellista taloudellista etua, joka koostui suoritustakuuta koskevan maksun suorittamatta jättämisestä tai ainakin best effort -takauksesta, jonka se voi tarjota tutkimustoimintansa osalta asiakkailleen, mukaan lukien sen tytäryritykset Axens ja Prosernat niiden yksinoikeudellisilla aloilla.

132 Tästä seuraa, ettei ole syytä tutkia argumentteja, joilla kantajat kyseenalaistavat suoritustakuisiin tai best effort -takauksiin turvautumisen asiaankuuluvuuden sen edun määrän arvioimiseksi, joka IFPENille on aiheutunut kyseessä olevasta takauksesta sen suhteissa asiakkaisiin.

133 Väitteet, jotka komissio on esittänyt kirjelmissään unionin yleisessä tuomioistuimessa ja joita se on kehitellyt istunnossa, eivät ole sellaisia, että niillä voitaisiin kumota edellä 108 ja 131 kohdassa esitetyt päätelmät.

134 Ensiksi komissio väittää, että 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 99 kohdan mukaisesti sen ei tarvitse EPIC-asemaan liittyvästä valtiontakauksesta koituvan edun olemassaolon osoittamiseksi näyttää toteen tämän takauksen tosiasiallisia vaikutuksia. Koska edellä mainitun tuomion mukaisesti tämän edun olemassaolo voidaan olettaa, riittää, että komissio osoittaa valtiontakauksen olemassaolon, jotta edun olemassaolo tulee näytetyksi toteen.

135 Lisäksi se väittää nojautuen muun muassa 14.2.1990 annettuun tuomioon Ranska v. komissio (C-301/87, EU:C:1990:67) ja 8.12.2011 annettuun tuomioon France Télécom v. komissio (C-81/10 P, EU:C:2011:811), että valtiontuen olemassaolon osoittamiseksi on riittävää, että toimenpide on omiaan antamaan edun tuensaajalle, eikä ole tarpeen tutkia edun tosiasiallisuutta tai sen määrää. Se lisää, että jos olisi toisin, jäsenvaltioita, jotka eivät ilmoita tukia, suosittaisiin suhteessa jäsenvaltioihin, jotka niin tekevät.

136 Näitä perusteita ei voida hyväksyä. On nimittäin korostettava, että mahdollisuus turvautua olettamukseen todistuskeinona riippuu niiden hypoteesien uskottavuudesta, joihin se perustuu. Kuten unionin tuomioistuin on 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) todennut, jäsenvaltion viranomaisten takaaman lainan ottaja saa tavallisesti edun, koska sille aiheutuvat taloudelliset kustannukset ovat pienemmät kuin ne, jotka sille olisivat aiheutuneet, jos sen olisi pitänyt hankkia tämä sama rahoitus ja tämä sama takaus markkinahintaan (tuomio 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 96 kohta). Unionin tuomioistuin on myös muistuttanut, että takauksia koskevan tiedonannon 1.2, 2.1 ja 2.2 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että rajoittamattomat valtiontakaukset yrityksille, joiden oikeudellinen muoto sulkee pois konkurssin tai muut maksukyvyttömyysmenettelyt, tuovat yritykselle välitöntä etua ja ovat valtiontukea, siltä osin

kuin takaus myönnetään niin, että lainanottaja ei maksa valtion riskistä maksettavaa asianmukaista takausmaksua ja ”saa lainalleen rahoitusmarkkinoilla yleisesti saatavilla olevia edullisemmat ehdot takauksettomaan tilanteeseen verrattuna” (tuomio 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 97 kohta). Unionin tuomioistuin on katsonut nimenomaan näiden toteamusten valossa, että oli olemassa yksinkertainen olettama, jonka mukaan implisiittisen ja rajoittamattoman valtiontakauksen myöntäminen sellaiselle yritykselle, johon ei sovelleta tavanomaisia saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä, johtaa edunsaajayrityksen taloudellisen tilanteen paranemiseen alentamalla kustannuksia, jotka normaalisti rasittavat sen talousarviota (tuomio 3.4.2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 98 kohta).

137 Tästä seuraa, että 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) vahvistettu olettama perustuu kahteen lähtökohtaan, joiden uskottavuuden unionin tuomioistuin myöntää ja katsoo yhtäältä, että jäsenvaltion julkisten viranomaisten takauksen olemassaololla on suotuisa vaikutus velkojien arvioon tämän takauksen edunsaajan maksukyvyttömyysriskistä, ja toisaalta, että tämä suotuisa vaikutus ilmenee luottokustannusten alenemisena.

138 Komissio väittää käsiteltävässä asiassa IFPENin ja sen toimittajien välisten suhteiden osalta, että jäsenvaltion julkisten viranomaisten myöntämän takauksen olemassaolon suotuisa vaikutus velkojien arvioon tämän takauksen edunsaajan maksukyvyttömyysriskistä ilmenee kyseisen edunsaajan toimittajien sille tarjoamien hintojen alentamisena.

139 Tällaisen hypoteesin uskottavuus ei ole kuitenkaan heti ilmeistä. Silloin, kun hinnanalennus liike-elämässä johtuu toimittajan ja asiakkaan välisestä suhteesta, tämä liittyy nimittäin moniin tekijöihin, muun muassa asiakkaan tekemien tilausten määrään (ks. edellä 100 ja 101 kohta), toimittajan sille myöntämiin maksuaikoihin tai sopimussuhteiden kestoon.

140 Koska komissio ei ole esittänyt riidanalaisessa päätöksessä lisäselityksiä tältä osin, unionin yleinen tuomioistuin voi täten ainoastaan todeta, että tämän hypoteesin uskottavuuden puuttuminen estää katsomasta, että kyseessä oleva takaus voi antaa IFPENille taloudellisen edun IFPENin toimittajien sille myöntämien hintojen alentamisen muodossa tai että kyseisen takauksen olemassaolon osoittaminen riittäisi komissiolle tällaisen edun olemassaolon toteennäyttämiseksi.

141 IFPENin ja asiakkaiden välisestä suhteesta on lisäksi todettava, että koska komissio ei ole edes määritellyt riidanalaisessa päätöksessä etua, joka IFPENille koituisi takauksen olemassaolosta, olettama, johon se pyrkii vetoamaan, on tältä osin vailla kohdetta.

142 Komissio ei voi kuitenkaan vedota yksinkertaiseen olettamaan, jonka unionin tuomioistuin on esittänyt 3.4.2014 antamansa tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 98 ja 99 kohdassa, osoittaakseen edun olemassaolon yhtäältä IFPENin ja toisaalta toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa, koska tämän olettaman avulla voidaan ainoastaan osoittaa edun olemassaolo edullisempien luottoehtojen muodossa.

143 Kyseisen 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 98 ja 99 kohdassa esitetty olettama on nimittäin aivan aluksi asetettava La Poste -päätöksen tosiseikkojen ja perustelujen yhteyteen. Sitä ei myöskään voida tulkita ottamatta huomioon 98 ja 99 kohtaa edeltäviä unionin tuomioistuimen pohdintoja, varsinkaan kyseisen tuomion 96 ja 97 kohdassa esitettyjä huomioita. Kaiken lisäksi 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 102–108 kohdassa, joissa unionin tuomioistuin vastaa Ranskan tasavallan väitteisiin, esitetyt seikat vahvistavat myös kyseisen olettaman ulottuvuuden rajoittamisen.

144 Kun kyse on La Poste -päätöksen tosiseikoista ja perusteluista, on ensiksi muistutettava erityisesti, että komission mukaan valikoiva etu, jonka La Poste sai sen EPIC-asemaan liittyvästä implisiittisestä ja rajoittamattomasta valtiontakauksesta, koostui sen markkinoilla saamia luottoehtoja edullisemmista ehdoista. Tämä komission päätelmä perustui toteamukseen, jonka mukaan luottoehdot vahvistetaan

muun muassa luottoluokituksen perusteella. Joistakin luottoluokituslaitosten analyyseistä ja menetelmistä kuitenkin seurasi, että kyseessä oleva takaus vaikutti valtion La Postelle myöntämän tuen olennaisena osana myönteisesti sen luottoluokitukseen ja niin muodoin luottoehtoihin, jotka se pystyi saamaan (La Poste -päätöksen 256–300 perustelukappale ja tuomio 3.4.2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 18 kohta)).

145 On siis todettava, että riidanalaisesta päätöksestä poiketen komissio tarkasteli La Poste -päätöksessä valikoivan edun olemassaoloa yksinomaan edunsaajan suhteissa pankki- ja rahoituslaitoksiin eikä pyrkinyt tutkimaan, oliko tällaista etua myös suhteissa muihin velkojiin, muun muassa toimittajiin ja asiakkaisiin.

146 On lisäksi korostettava valikoivan edun olemassaolon tarkastelun empiiristä luonnetta La Posten osalta. Tämän edun olemassaoloa koskevat komission päätelmät perustuvat nimittäin luottomarkkinoiden toimijoiden käyttäytymisen havainnointiin, joka on saanut komission toteamaan, että yhtäältä La Posten EPIC-asemaan liittyvän valtiontakauksen ja toisaalta sen välillä, miten pankki- ja rahoituslaitokset reagoivat luottoluokituslaitosten antamiin luokituksiin, on syy-yhteys, joka ilmenee edullisempien luottoehtojen myöntämisenä La Postelle. Kuten edellä 99–107 ja 115–129 kohdasta ilmenee, tällainen empiirinen tarkastelu puuttuu selvästi riidanalaisesta päätöksestä, mitä tulee IFPENin suhteisiin toimittajiin ja asiakkaisiin.

147 Unionin tuomioistuin on tosin katsonut 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 106 ja 107 kohdassa, että luottoluokituslaitosten menetelmien tarkastelulla oli ainoastaan vahvistavaa arvoa. On kuitenkin korostettava, että näiden menetelmien tarkastelu on luonteeltaan ylimääräistä suhteessa olettaman avulla tehtyyn, ensin asianmukaisesti määritellyn edun olemassaolon osoittamiseen. Käsiteltävässä asiassa kuitenkin juuri sen edun määrittely, jonka IFPEN on väitetysti saanut suhteissaan toimittajiin ja asiakkaisiin, aiheuttaa ongelman, koska – sikäli kuin sitä on määritelty – määrittely perustuu epäjohdonmukaiseen ja puhtaasti hypoteettiseen päättelyyn. Sitä vastoin, kuten edellä 91 ja 92 kohdasta ilmenee, IFPENille sen suhteissa pankki- ja rahoituslaitoksiin syntyneen edun määrittelyä ei moitita lainkaan.

148 Toiseksi, kun kyse on 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 96 ja 97 kohdasta, jotka edeltävät välittömästi kohtia, joissa unionin tuomioistuin on esittänyt olettaman valikoivan edun olemassaolosta, on todettava, että niihin sisältyy viittauksia yhtäältä 8.12.2011 annettuun tuomioon Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) ja toisaalta takauksia koskevan tiedonannon 1.2, 2.1 ja 2.2 kohtaan.

149 Hoge Raad der Nederlandenin (Alankomaiden ylimmän oikeusasteen tuomioistuin) ennakkoratkaisupyynnön johdosta 8.12.2011 annetussa tuomiossa Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) unionin tuomioistuin katsoi pääasiallisesti, että kansalliset tuomioistuimet olivat toimivaltaisia kumoamaan SEUT 108 artiklan 3 kohdan perusteella valtiontakauksen tilanteessa, jossa sääntöjenvastainen tuki oli pantu täytäntöön kyseisen takauksen avulla, jonka julkinen viranomainen oli myöntänyt sellaisen lainan kattamiseksi, jonka eräs rahoitusyhtiö oli myöntänyt yritykselle, joka ei olisi voinut saada sellaista rahoitusta normaalein markkinaehdoin.

150 On tärkeää korostaa, että 8.12.2011 annettuun tuomioon Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) johtaneessa asiassa kyseessä olevan julkisen viranomaisen antaman takauksen luokittelusta lainanottajan saamaksi valtiontueksi ei ollut epäilyjä, koska oli selvää, että sen antamisen ajankohtana lainanottaja oli jo vaikeuksissa niin, että ilman tätä takausta se ei olisi pystynyt saamaan rahoitusta pääomamarkkinoilta (tuomio 8.12.2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, 39–42 kohta).

151 Nimenomaan tähän yhteyteen on asetettava unionin tuomioistuimen 8.12.2011 antamansa tuomion Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) 39 kohdassa tekemä toteamus, jonka mukaan ”kun jäsenvaltion viranomaiset takaavat luottolaitoksen lainanottajalle myöntämän lainan, tämä lainanottaja saa – – tavallisesti taloudellisen edun ja siten [SEUT] [107] artiklan 1 kohdassa tarkoitettua

valtiontukea, koska sille aiheutuvat taloudelliset kustannukset ovat pienemmät kuin ne, jotka sille olisivat aiheutuneet, jos sen olisi pitänyt hankkia tämä sama rahoitus ja tämä sama takaus markkinahintaan”, johon unionin tuomioistuin viittaa 3.4.2014 annetun tuomionsa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 96 kohdassa.

152 Näin ollen 8.12.2011 annettuun tuomioon Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) tehty viittaus 3.4.2014 annetun tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 96 kohdassa rajoittaa 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) vahvistetun olettaman soveltamisen valtiontuen saajana olevan EPICin kaltaisen yrityksen ja sille lainoja antavien velkojien, muun muassa pankki- ja rahoituslaitosten, välisiin suhteisiin ja edullisempien rahoitusehtojen muodossa olevaan etuun.

153 Sama päätelmä on välttämätön, kun kyse on unionin tuomioistuimen tekemästä viittauksesta takauksia koskevaan tiedonantoon.

154 Takauksia koskevan tiedonannon 1.2 kohta on sisällöltään seuraava:

”Yleisimmässä muodossaan takaukset liittyvät lainaan tai muuhun rahoitussitoumukseen, josta lainanottaja sopii lainanantajan kanssa. Takaukset voidaan myöntää yksittäisinä takauksina tai takausjärjestelmiin kuuluvina.

Takausmuodot voivat kuitenkin olla erilaisia esimerkiksi niiden oikeusperustasta, rahoitustoimen luonteesta ja takauksen kestosta riippuen. Luettelo ei ole tyhjentävä, mutta seuraavat takausmuodot voidaan yksilöidä:

– –

— rajoittamattomat takaukset, jotka eroavat määrän ja/tai ajan osalta rajoitetuista takauksista: komissio katsoo, että myös tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto sulkee pois konkurssin tai muut maksukyvyttömyysmenettelyt taikka nimenomaan mahdollistaa valtiontakauksen tai sen, että valtio kattaa tappiot, ovat takauksina myönnettävää valtiontukea. Samaa periaatetta sovelletaan myös silloin kun valtio hyväksyy rajoittamattoman vastuun yrityksen veloista hankkiessaan osakkuuden siitä sen sijaan, että valtio rajoittaisi vastuutaan,

– –”

155 Takauksia koskevan tiedonannon 2.2 kohta, joka koskee tukea lainanottajalle, kuuluu seuraavasti:

”Tuensaaja on yleensä lainanottaja. Kuten 2.1 jaksossa todetaan, valtion ottamasta riskistä peritään tavallisesti asianmukainen takausmaksu. Jos lainan[ottajan] ei tarvitse suorittaa maksua lainkaan tai se on liian pieni, se saa edun. Valtiontakauksella lainanottaja saa lainalleen rahoitusmarkkinoilla yleisesti saatavilla olevia edullisemmat ehdot takauksettomaan tilanteeseen verrattuna. Valtiontakauksella lainanottaja saa alhaisemman koron ja/tai joutuu antamaan vähemmän vakuuksia. Joissain tapauksissa lainanottaja ei ilman valtiontakausta löytäisi rahoituslaitosta, joka olisi valmis antamaan sille lainaa millään ehdoilla. – –”

156 On todettava, että takauksia koskevan tiedonannon molemmat kohdat, jotka unionin tuomioistuin on valinnut perusteeksi 3.4.2014 antamansa tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 98 ja 99 kohdassa vahvistetulle olettamalle valikoivan edun olemassaolosta, viittaavat etuun edullisempien luottoehtojen muodossa, joita ovat lainojen alhaisemmat korot tai vakuuksia koskevat lievemmät vaatimukset, jotka valtiontakauksen edunsaajana oleva yritys saa markkinoilla.

157 Siten unionin tuomioistuimen 3.4.2014 annetun tuomionsa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 97 kohdassa tekemä viittaus näihin takauksia koskevan tiedonannon kahteen kohtaan rajoittaa myös kyseisessä tuomiossa vahvistetun olettaman soveltamisen valtiontakauksen edunsaajana olevan yrityksen ja sille lainoja antavien velkojien, muun muassa pankki- ja rahoituslaitosten, välisiin suhteisiin.

158 Lisäksi on todettava, että unionin tuomioistuin viittaa myös takauksia koskevan tiedonannon 2.1 kohtaan. Siltä osin kuin tämä kohta koskee kysymystä valtion varojen siirrosta, sillä ei ole vaikutusta edellä esitettyihin näkökohtiin. Joka tapauksessa, kun otetaan huomioon edellä 84 kohdassa esitetyt seikat, tästä kohdasta ei voida päätellä, että EPIC-asemaan liittyvällä rajoittamattomalla valtiontakauksella voidaan katsoa myönnettävän etua tällaiselle laitokselle pelkästään sen ilmaisuuden vuoksi.

159 Lopuksi ja kolmanneksi huomautukset, jotka unionin tuomioistuin on esittänyt vastauksena Ranskan tasavallan esittämiin argumentteihin erityisesti 3.4.2014 antamansa tuomion La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) 104 kohdassa, vahvistavat, että kevennetty todistuskeino, jonka unionin tuomioistuin on hyväksynyt sen toteamiseksi, muodostaako EPIC-asemaan liittyvä implisiittinen ja rajoittamaton valtiontakaus taloudellisen edun, on sovellettavissa tapaukseen, jossa lainanottaja kyseisen takauksen ansiosta saa alhaisemman koron tai joutuu antamaan vähemmän vakuuksia.

160 Edellä olevista seikoista seuraa, että 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) vahvistetun olettaman soveltaminen rajoittuu suhteisiin, joihin sisältyy rahoitustoimi, laina tai laajemmin ottaen EPICin velkojan antama luotto, ja erityisesti EPICin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisiin suhteisiin.

161 Tältä osin on vielä tärkeää korostaa, että komissio on myöntänyt istunnossa, että etu EPICin ja sen toimittajien välisissä suhteissa voitaisiin sulkea pois, jos olisi osoitettu, että tällainen laitos maksaa toimittajilleen käteisellä, mitä ei ole IFPENin tapauksessa osoitettu. Lisäksi asiakirjoista ilmenee, että komissio on muodollisen tutkintamenettelyn aikana pyrkinyt saamaan selville, mitkä olivat IFPENin tapauksessa sen velkaa toimittajille koskevat maksuehdot (ks. edellä 103 kohta). On kuitenkin todettava, että riidanalaisen päätöksen perusteluihin ei sisälly mitään viittausta luottoa koskevaan päättelyyn, jonka perusteella voitaisiin tarvittaessa tarkastella 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) vahvistetun olettaman soveltamista IFPENin ja sen toimittajien välisiin suhteisiin.

162 Toiseksi komissio väittää nojautumalla muun muassa 15.12.2005 annettuun tuomioon Italia v. komissio (C-66/02, EU:C:2005:768, 91 ja 92 kohta), 6.9.2006 annettuun tuomioon Portugali v. komissio (C-88/03, EU:C:2006:511, 91 kohta), 9.6.2011 annettuun tuomioon Comitato ”Venezia vuole vivere” ym. v. komissio (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, 114 kohta) ja 12.9.2007 annettuun tuomioon Italia v. komissio (T-239/04 ja T-323/04, EU:T:2007:260, 142–144 kohta), että kun se arvioi tukijärjestelmää – kuten käsiteltävässä asiassa –, sen ei tarvitse osoittaa edun tosiasiallisuutta ja määrää, vaan se voi rajoittua tutkimaan kyseessä olevan järjestelmän yleispiirteitä tarkistaakseen, sisältyykö tähän järjestelmään tukeen viittaavia osatekijöitä.

163 IFPEN ja Ranskan tasavalta katsovat, ettei tätä väitettä voida ottaa tutkittavaksi, ja väittävät, ettei riidanalaisessa päätöksessä luokitella riidanalaista takausta tukiohjelmaksi.

164 On todettava, ettei komissio ole nimenomaisesti yksilöinyt, koskiko sen päätös yksittäistä tukea vai tukiohjelmaa. Komission väite on kuitenkin hylättävä perusteettomana eikä ole tarpeen lausua sen tutkittavaksi ottamisesta.

165 Tältä osin on muistutettava aivan aluksi, että [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1), joka on korvattu 14.10.2015 alkaen [SEUT] 108 artiklan soveltamista koskevista

yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2015/1589 (EUVL 2015, L 248, s. 9), 1 artiklan d alakohdan mukaan tukiohjelmalla tarkoitetaan yhtäältä säädöstä tai päätöstä, jonka perusteella yksittäisiä tukia voidaan myöntää yrityksille, jotka määritellään säädöksessä tai päätöksessä yleisesti ja käsitteellisesti ilman, että edellytetään muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, sekä toisaalta säädöstä tai päätöstä, jonka perusteella erityiseen hankkeeseen liittymätöntä tukea voidaan myöntää yhdelle tai useammalle yritykselle toistaiseksi ja/tai rajoittamaton määrä. Saman asetuksen 1 artiklan e alakohdan mukaan yksittäisellä tuella tarkoitetaan tukia, joita ei ole myönnetty tukiohjelman osana, sekä niitä tukiohjelman osana myönnettyjä tukia, joista on ilmoitettava.

166 Tämän jälkeen on muistutettava, että asetuksessa N:o 659/1999 jaetaan yksittäiset tuet ja tukiohjelmat voimassa oleviin tukiin ja uusiin tukiin. Asetuksen 1 artiklan b alakohdan mukaan voimassa olevia tukia ovat lähinnä tuet, jotka ovat jo olleet komission tutkinnan kohteena tai joiden voidaan katsoa olleen tällaisen tutkinnan kohteena, tai tuet, jotka oli otettu käyttöön unionin jäsenvaltioissa ennen niiden liittymistä unioniin ja joita voidaan soveltaa edelleen kyseisen liittymisen jälkeen. Uudella tuella tarkoitetaan kaikkia tukia, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset.

167 Lopuksi on muistutettava, että asetuksen N:o 659/1999 2 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan periaatteellinen velvollisuus ilmoittaa komissiolle kaikista suunnitelmista myöntää uutta tukea. Siten asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan e alakohdassa tarkoitetuilla tuilla, ”joista on ilmoitettava” (ks. edellä 165 kohta), on ymmärrettävä tarkoitettavan kaikkia uusia tukia. Lisäksi tukea, joka on otettu käyttöön ilmoittamisvelvollisuuden vastaisesti, pidetään asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan f alakohdassa määriteltynä sääntöjenvastaisena tukena.

168 Näiden säännösten perusteella siltä osin kuin EPIC-asemaan liittyvää takausta voidaan pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, se on luokiteltava asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan d alakohdassa tarkoitetuksi tukiohjelmaksi.

169 Yhtäältä toimenpide, jota riidanalaisessa päätöksessä tarkastellaan, ei kuitenkaan ole EPIC-asemaan liittyvä takaus yleensä vaan IFPENin muuttuminen EPICiksi, mikä aiheuttaa tähän asemaan liittyvän valtiontakauksen myöntämisen kyseiselle yritykselle.

170 Toisaalta tämä muutos luo uuden tosiasiallisen tilanteen, jossa IFPENistä tulee sen uuteen asemaan liittyvän valtiontakauksen edunsaaja ja joka voi aiheuttaa sellaisen edun myöntämisen IFPENille, joka voidaan luokitella SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. Tämä uusi tilanne kuuluu asetuksen N:o 659/1999 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden piiriin.

171 Edellä 169 ja 170 kohdassa esitetty analyysi vastaa riidanalaista päätöstä ja erityisesti sen 256–259 perustelukappaletta, joissa komissio on todennut, että IFPENin muuttamisen EPICiksi on katsottava olevan asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea, josta oli ilmoitettava. Se on myös arvioinut, että siltä osin kuin IFPENin aseman muutosta ei ollut ilmoitettu sille muodollisesti vaan ainoastaan sattumalta toisen menettelyn yhteydessä, Ranskan viranomaiset eivät olleet noudattaneet tätä velvollisuutta ja että IFPENin muutos EPICiksi oli sääntöjenvastaista valtiontukea.

172 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että siltä osin kuin IFPENin muuttuminen EPICiksi voidaan luokitella valtiontueksi, se on tukiohjelman osana myönnettyä tukea, josta on ilmoitettava, toisin sanoen asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettua yksittäistä tukea.

173 Näin ollen komissio on vastinekirjelmässä luokitellut kyseisen toimenpiteen virheellisesti tukiohjelmaksi. Komissiolla ei ole myöskään perusteita väittää edellä 162 kohdassa esitetyn oikeuskäytännön perusteella, joka koskee asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettuja yleisiä tukiohjelmia, että koska IFPENin muuttuminen EPICiksi muodostaa tukiohjelman,

sen ei tarvitse osoittaa IFPENin EPIC-asemaan liittyvästä takauksesta saaman edun tosiasiallisuutta ja määrää voidakseen luokitella sen SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi vaan se voi tyytyä tutkimaan kyseisen takauksen yleispiirteitä.

174 Kolmanneksi komissio painottaa tarvetta erottaa toisistaan edun olemassaolon osoittaminen ja kyseisen edun laskeminen ja väittää, ettei se ole riidanalaisessa päätöksessä suorittanut IFPENille myönnetyn takauksen ”markkina-arvon” arviointia osoittaakseen edun olemassaolon, joka on sen mukaan jo osoitettu, vaan pyrkiäkseen selvittämään edun määrän sen sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioimiseksi. Riidanalaisessa päätöksessä käytetty lähestymistapa muodostuu siten mahdollisimman tarkan käsityksen antamisesta niistä vaikutuksista, joita kyseinen valtiontakaus on jo aiheuttanut sekä pääomamarkkinoilla että suhteissa IFPENin muihin velkojiin arvioimalla lainanottajan maksulaiminlyöntiriskiä ”vastaavan riskin kattamisesta aiheutuvia kustannuksia”.

175 Komissio väitti istunnossa, että se oli suorittanut tämän arvioinnin käytettävissä olevien vertailuvälineiden perusteella, kuten käyttämällä myyntilaskurahoitussopimuksia IFPENin suhteissa toimittajiin ja suoritustakuuseen turvautumista suhteissa asiakkaisiin, voidakseen todeta kyseessä olevan takauksen soveltuvuuden sisämarkkinoille. Komissio katsoo, että kun kyseessä on rajoittamaton takaus, jonka arvoa ei voida mitata, sillä ei ole muuta mahdollisuutta kuin luokitella tämä takaus sisämarkkinoille soveltumattomaksi tueksi.

176 Tältä osin on korostettava, että komissio ei täsmennä, mitä se tarkoittaa ”edulla, joka on jo osoitettu” ja ”vaikutuksilla, jotka kyseessä oleva valtiontakaus on jo aiheuttanut”. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että kyseessä on muu etu kuin se, jonka olemassaolo on jo todettu riidanalaisen päätöksen 214 ja 236 perustelukappaleessa. Siten komissio näyttää argumentillaan väittävän, että etu, jonka IFPEN sai EPIC-asemaansa liittyvästä takauksesta, johtui juuri tämän takauksen ilmaisuudesta ja että arvioidessaan tämän takauksen ”markkina-arvoa” se on pyrkinyt osoittamaan nimenomaan sen maksun määrän, joka IFPENin olisi pitänyt maksaa valtiolle.

177 Tämä argumentti ei voi menestyä yhtäältä siltä osin kuin se on ristiriidassa jo riidanalaisen päätöksen sanamuodonkin kanssa ja erityisesti sen 214 ja 236 perustelukappaleen kanssa, joissa komissio määrittelee todellisen taloudellisen edun, jonka IFPEN on väitetysti saanut suhteissaan toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa.

178 Lisäksi riidanalaisen päätöksen 192, 193 ja 194 perustelukappaleesta seuraa, että – päinvastoin kuin komissio väittää vastinekirjelmässä – riidanalaisessa päätöksessä ja varsinkin sen luvussa 7.1.4, jonka otsikko on ”[IFPEN]-konsernin saama valikoiva etu”, komissio on todella ryhtynyt osoittamaan ja laskemaan IFPENille muodostuneen edun sen suhteissa velkojiinsa, tässä tapauksessa pankki- ja rahoituslaitoksiin, toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa, jotka voivat vedota valtiontakaukseen maksukyvyttömyystapauksessa, eikä arvioimaan IFPENille ilmaiseksi myönnetyn takauksen markkina-arvoa tai sen maksun määrää, joka sen olisi pitänyt maksaa valtiolle tästä takauksesta. Komission unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämissään kirjelmissä kehittelemä argumentti, joka on ristiriidassa riidanalaisen päätöksen perustelujen kanssa, siis ainoastaan syventää sekaannusta sen menetelmän osalta, jonka komissio on valinnut IFPENin kyseessä olevasta takauksesta mahdollisesti saaman taloudellisen edun olemassaolon osoittamiseksi.

179 Toisaalta, kuten edellä olevasta 129 kohdasta seuraa, tämä argumentti on myös oikeudellisesti virheellinen siltä osin kuin se perustuu toteamukseen, jonka mukaan kyseessä oleva takaus on väistämättä valtiontukea pelkästään ilmaisuutensa vuoksi ja ettei siis ole tarpeen tutkia tämän takauksen vaikutusta sen taustalla oleviin suhteisiin.

180 Komission istunnossa esittämä argumentti ei myöskään vakuuta unionin yleistä tuomioistuinta, koska se rajoittuu selvästi virheelliseen toteamukseen, jonka mukaan komissio voisi ottaa kantaa toimenpiteen soveltuvuuteen sisämarkkinoille ennen kuin se on edes osoittanut sen olevan luonteeltaan tukea.

181 Kaikista edellä esitetyistä seikoista seuraa, että komissio ei ole IFPENin kyseessä olevasta takauksesta suhteissaan toimittajiin mahdollisesti saaman edun olemassaolon osalta täyttänyt todistustaakkaa, sellaisena kuin se on määritelty edellä 71 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä. Mitä tulee tällaisen edun olemassaoloon IFPENin ja sen asiakkaiden välisissä suhteissa, komissio ei ole noudattanut todistustaakkaa eikä perusteluvelvollisuuttaan, sellaisena kuin sitä on tulkittu edellä 130 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä.

Etu IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa

182 Edellä 79 kohdassa on jo todettu suhteista pankki- ja rahoituslaitoksiin, että komissio on päätellyt, että IFPEN ei ollut saanut todellista taloudellista etua EPIC-asemastaan vuosien 2006 ja 2010 välisenä ajanjaksona. Toisin sanoen komission mukaan etu, jonka yritys olisi voinut saada rajoittamattomasta takauksesta markkinaehtoja edullisempien lainakorkojen muodossa, ei toteutunut kyseisenä ajanjaksona (riidanalaisen päätöksen 199 perustelukappale).

183 Tämä päätelmä koskee komission mukaan kuitenkin ainoastaan mennyttä aikaa, sillä komissio ei voi ennakoida toimijoiden tulevaa käyttäytymistä markkinoilla eikä niiden käsitystä valtiontakauksen vaikutuksesta IFPENin maksukyvyttömyysriskiin. Tämän vuoksi se määräsi, että Ranskan tasavallan oli sille toimittamissaan vuosikertomuksissa esitettävä tietoja IFPENin velkaantumistasosta ja -ehdoista ja toimitettava näyttö siitä, että kyseiset ehdot olivat markkinaehtojen mukaisia (riidanalaisen päätöksen 200 perustelukappale).

184 Istunnossa komissio korosti, että se mahdollisuus, että kyseessä oleva takaus muodostaisi edun IFPENin ja institutionaalisten velkojien välisissä suhteissa, johtui eräästä IFPENin yhtiöjärjestyksen artiklasta, jossa sille annettiin oikeus ottaa lainoja. Koska riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana kyseinen artikla oli edelleen IFPENin yhtiöjärjestyksessä, edun esiintymistä tulevaisuudessa ei voitu sulkea pois.

185 Asiassa T-479/11 nostetun kanteen kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa Ranskan tasavalta kiistää, että valtiontakauksesta johtuva etu voisi toteutua IFPENin osalta tulevaisuudessa. Tämän vuoksi se katsoo, että velvollisuus toimittaa komissiolle tietoja, jotka koskevat IFPENin velkaantumistasoa ja -ehtoja, ei ole perusteltu.

186 Kantajat väittivät istunnossa myös, että sovellettavan lainsäädännön eli julkisen talouden suunnittelusta vuosina 2011–2014 28.12.2010 annetun lain nro 2010/1645 12 §:n (loi de programmation des finances publiques pour les années 2011 à 2014) (JORF 29.12.2010, s. 22868) nojalla IFPEN ei voi ottaa luottolaitokselta lainaa, jonka laina-aika on yli 12 kuukautta. Komissio katsoi, että tämä argumentti on jätettävä tutkimatta, ja väitti, että Ranskan viranomaiset eivät olleet vedonneet kyseisen lain tekstiin muodollisen tutkintamenettelyn aikana.

187 Asianosaisten välillä on kiistatonta, että yhtäältä siltä osin kuin on kyse IFPENin ja sille lainoja tarjoavien pankki- ja rahoituslaitosten välisistä suhteista komissio voi käsiteltävässä asiassa vedota 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 98 ja 99 kohta) vahvistettuun yksinkertaiseen olettamaan, jonka mukaan EPIC-asemaan liittyvästä implisiittisestä ja rajoittamattomasta valtiontakauksesta seuraa edunsaajayrityksen taloudellisen aseman paraneminen niiden kustannusten kevenemisen vuoksi, jotka normaalisti rasittavat sen talousarviota.

188 Toisaalta asiassa on osoitettu, että 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) tarkoitettu yksinkertainen olettama on IFPENin tapauksessa kumottu.

189 Komissio on nimittäin riidanalaisessa päätöksessä todennut, että IFPENin muuttumisesta EPICiksi heinäkuussa 2006 alkaen riidanalaisessa päätöksessä tarkastellun ajanjakson eli vuoden 2010 loppuun saakka IFPEN ei saanut EPIC-asemastaan mitään todellista taloudellista etua pankki- ja rahoituslaitosten myöntämiä lainaehtoja edullisempien ehtojen muodossa. Komissio on vahvistanut,

että myöhemmin kuin vuoden jälkeen erääntyviä maksuja tarkasteltaessa IFPEN ei ollut hakenut luottolaitoksilta lainaa asemansa muuttumisesta vuoden 2009 loppuun ulottuvana ajanjaksona. Komissio on havainnut vain yhden suuruudeltaan vähäisen vuonna 2009 otetun vuotta lyhyemmän lainan, jonka korkoprosentti oli korkeampi kuin IFPENin ottaman vastaavan lainan korko vuonna 2005, toisin sanoen aikana, jolloin valtiontakaus ei vielä kattanut sitä. Vuodesta 2010 komissio on todennut, että IFPEN oli saanut neljä luottojärjestelyehdotusta, joiden ehdot olivat vastaavat kuin ehdot, jotka IFPEN neuvotteli ennen asemansa muuttumista vuonna 2006 (196–198 perustelukappale).

190 Komission tarkastelusta ilmenee siten, että IFPENin muuttumisella EPICiksi ei ole ollut mitään vaikutusta sen suhteisiin pankki- ja rahoituslaitoksiin kyseisenä tarkasteluajanjaksona.

191 Näin ollen, koska IFPENin EPIC-asemaan liittyvällä implisiittisellä ja rajoittamattomalla valtiontakauksella ei ole IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa vuosien 2006 ja 2010 välisenä ajanjaksona tuotettu etua yksinomaan tälle yritykselle, sitä ei voida luokitella SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

192 Koska valtiontuen olemassaoloa ei ole todettu, mikään ei oikeuta asettamaan Ranskan tasavallalle velvollisuutta toimittaa komissiolle tietoja, jotka koskevat IFPENin velkaantumistasoa ja -ehtoja tai esittämään näyttöä siitä, että kyseiset ehdot ovat markkinaehtojen mukaisia.

193 Mitä tulee komission mahdollisuuteen vedota 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) tarkoitettuun yksinkertaiseen olettamaan katsoakseen, että kyseessä oleva takaus on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea IFPENille siltä osin kuin takauksella voidaan myöntää sille etu tulevaisuudessa, millä voitaisiin perustella Ranskan tasavallalle asetettua velvollisuutta toimittaa komissiolle IFPENin velkaantumistasoa ja -ehtoja koskevia tietoja ja esittää näyttö siitä, että kyseiset ehdot ovat markkinaehtojen mukaisia, on katsottava, että kun 3.4.2014 annetussa tuomiossa La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) vahvistetun olettaman kaltainen yksinkertainen olettama on kerran kumottu, siihen ei voida enää vedota uudestaan, jos olosuhteet, joissa se on kumottu, eivät ole olennaisesti muuttuneet.

194 Käsiteltävässä asiassa asiakirjoista ilmenee, että komission mukaan se mahdollisuus, että kyseessä oleva takaus muodostaisi edun IFPENille, johtui siitä, että tämä laitos saattoi turvautua luottomarkkinoihin ja ottaa lainoja rahoittaakseen toimintaansa. Nimenomaan tällainen velkaantumismahdollisuus oikeuttaisi soveltamaan edun olemassaoloa koskevaa olettamaa.

195 IFPENin ottamien lainojen tai sille tarjottujen lainojen ehtojen tyhjentävä tarkastelu on kuitenkin yhtäältä osoittanut, että tarkastelun kattamana ajanjaksona tämän laitoksen velkaantuminen oli lähes olematonta, koska se otti vain yhden ainoan lyhytaikaisen ja suuruudeltaan vähäisen lainan. Toisaalta, kuten riidanalaisen päätöksen 197 ja 198 perustelukappaleesta ilmenee, sekä tämän lainan ehdot että IFPENille tarjottujen luottojärjestelyehdotusten ehdot heijastivat markkinaehtoja, mikä osoittaa, ettei sen muuttumisella EPICiksi ollut mitään vaikutusta sen suhteisiin pankki- ja rahoituslaitoksiin. Näissä olosuhteissa komissio ei voi vedota pelkkään yhtiöjärjestyksen mukaiseen velkaantumismahdollisuuteen katsoakseen, että IFPENin tuleva etu voidaan osoittaa olettaman avulla.

196 Edellä esitetystä seuraa – ilman, että on tarpeen lausua kantajien istunnossa esittämän, IFPENille laissa asetettua velkaantumiskieltoa koskevan argumentin tutkittavaksi ottamisesta –, että komissio on rikkonut SEUT 107 artiklan 1 kohtaa velvoittaessaan Ranskan tasavallan toimittamaan sille IFPENin velkaantumistasoa ja -ehtoja koskevia tietoja tai esittämään näytön siitä, että kyseiset ehdot olivat markkinaehtojen mukaisia.

197 Kaikista edellä esitetyistä seikoista seuraa, että komissio ei ole pystynyt osoittamaan riidanalaisessa päätöksessä sellaisen edun olemassaoloa, jonka IFPEN olisi voinut saada sen EPIC-asemaan liittyvästä valtiontakauksesta. Yhtäältä IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisten suhteiden osalta se on nimenomaisesti sulkenut pois todellisen edun olemassaolon tämän yrityksen muuttumisesta EPICiksi

vuoteen 2010 ulottuvana ajanjaksona eikä se voi käsiteltävän asian olosuhteissa vedota unionin tuomioistuimen 3.4.2014 annetussa tuomiossaan La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) esitettyyn olettamaan osoittaakseen tämän edun olemassaolon tulevaisuudessa. Toisaalta IFPENin ja toimittajien ja asiakkaiden välisten suhteiden osalta edellä 95–131 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa, että kyseessä oleva takaus ei ole omiaan antamaan IFPENille etua, jonka komissio on määritellyt riidanalaisen päätöksen 214 ja 236 perustelukappaleessa.

198 Tästä seuraa, että asiassa T-157/12 nostetun kanteen toisen kanneperusteen ensimmäinen osa ja neljäs kanneperuste sekä asiassa T-479/11 nostetun kanteen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa ja kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä siltä osin kuin ne koskevat IFPENille kyseessä olevan takauksen vuoksi muodostunutta etua ja – ilman, että on tarpeen tutkia muita kantajien esittämiä kanneperusteita ja argumentteja – todettava, että komissio on virheellisesti luokitellut kyseisen takauksen SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

*Kumoamisen ulottuvuus*

199 Edellä 198 kohdassa esitetystä päätelmästä seuraa, että riidanalainen päätös on kumottava. Koska riidanalaisen päätöksen päätösosa on monitahoinen, on kuitenkin tarkasteltava tämän kumoamisen ulottuvuutta.

200 Aivan aluksi komissio on todennut riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdassa, että EPIC-aseman myöntäminen IFPENille on tuottanut viimeksi mainitulle rajoittamattoman valtiontakauksen, joka kattaa sen kaiken toiminnan. Tämän jälkeen komissio on riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 2 kohdassa tehnyt johtopäätökset sen 190 perustelukappaleessa esittämistään huomioista ja katsonut, että valtiontakauksen ulottaminen kattamaan IFPENin muu kuin taloudellinen toiminta ei ollut SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

201 Lopuksi riidanalaisen päätöksen päätösosan muissa säännöksissä viitataan komission päätelmiin kyseessä olevan takauksen ulottamisesta kattamaan IFPENin taloudellinen toiminta, eli yhtäältä teknologiansiirtotoiminta sen tytäryritysten Axensin, Prosernatin ja Beicip-Franlabin yksinoikeudellisilla toiminta-aloilla ja toisaalta sen kolmansien lukuun ja tytäryritystensä lukuun toteuttama sopimusperusteinen tutkimustoiminta ja muut palvelut. Komissio on katsonut, että kyseessä olevan takauksen ulottaminen kattamaan tämä toiminta oli SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea (riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 4 ja 5 kohta) lukuun ottamatta teknologiansiirtotoimintaa IFPENin ja Beicip-Franlabin välillä tehdyn sopimuksen perusteella (riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 3 kohta). Riidanalaisen päätöksen perusteluista ja varsinkin sen 243, 247 ja 250 perustelukappaleesta ilmenee, että tämä ulkopuolelle jättäminen johtuu lähinnä siitä, että IFPENin ja Beicip-Franlabin välisten suhteiden luonne esti IFPENin kyseessä olevasta takauksesta saaman edun mahdollisen siirtämisen tälle tytäryritykselle.

202 Mitä tulee toimintaan, jonka suhteen komissio on todennut valtiontuen olemassaolon, riidanalaisen päätöksen 4–12 artiklassa luetellaan lähinnä joukko edellytyksiä, jotka Ranskan tasavallan on täytettävä, jotta valtiontukea voitaisiin pitää sisämarkkinoille soveltuvana. Teknologiansiirtotoiminnan osalta, joka perustuu IFPENiä ja Beicip-Franlabiä sitovaan sopimukseen, riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa velvoitetaan Ranskan tasavalta ilmoittamaan komissiolle tämän sopimuksen muutoksista, paitsi jos nämä sulkevat pois valtiontuen olemassaolon.

203 IFPEN ja Ranskan tasavalta vaativat kannekirjelmissä riidanalaisen päätöksen kumoamista kokonaisuudessaan.

204 Edellä 36 kohdassa mainituissa 5.5.2014 päivätyissä kirjeissään, joissa kantajat lausuivat mielipiteensä johtopäätöksistä, jotka oli tehtävä 3.4.2014 annetusta tuomiosta La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), ne kuitenkin luopuivat kanneperusteista, jotka koskivat EPICin käsitteeseen liittyvän implisiittisen ja rajoittamattoman valtiontakauksen olemassaoloa (ks. edellä 36 ja 54 kohta).

205 Lisäksi kantajien kannekirjelmissään esittämät kanneperusteet koskevat ainoastaan riidanalaisen päätöksen kumoamista yhtäältä siltä osin kuin siinä todetaan, että kyseessä olevan takauksen ulottaminen kattamaan IFPENin taloudellinen toiminta on valtiontukea, mikä tuki olisi myös siirretty IFPENin tytäryrityksille, ja toisaalta siltä osin kuin siinä tehdään päätelmät tästä toteamuksesta asettamalla Ranskan tasavallalle ja IFPENille erilaisia ilmoittamisvelvollisuuksia (ks. edellä 43, 45 ja 48–51 kohta).

206 Kun otetaan huomioon edellä esitetty sekä esillä olevien kanteiden tarkastelun tulos, riidanalainen päätös on kumottava siltä osin kuin siinä luokitellaan IFPENin EPIC-asemasta johtuva takaus SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi sekä siltä osin kuin siinä määritetään tämän luokittelun seuraukset, ja kanteet on muilta osin hylättävä.

## Oikeudenkäyntikulut

207 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kyseisen artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omista kuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan suhteellinen osuus vastapuolen kuluista, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

208 Käsiteltävissä asioissa sekä kantajat että komissio ovat hävinneet vaatimuksensa osittain, koska unionin yleinen tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen osittain ja hylkää kanteen muilta osin. On siis päätettävä, että komissio vastaa kahdesta kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan kummassakin asiassa, ja se velvoitetaan korvaamaan kaksi kolmasosaa kummankin kantajan oikeudenkäyntikuluista yhdistetyissä asioissa. Ranskan tasavalta vastaa yhdestä kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaaan korvaamaan yksi kolmasosa komission oikeudenkäyntikuluista asiassa T-479/11. Samoin IFPEN vastaa yhdestä kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaan korvaamaan yksi kolmasosa komission oikeudenkäyntikuluista asiassa T-157/12.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asiat seuraavasti:

**1) Valtiontuesta C 35/08 (ex NN 11/08), jota Ranska on myöntänyt julkisoikeudelliselle laitokselle Institut Français du Pétrolelle, 29.6.2011 annetun komission päätöksen 2012/26/EU 1 artiklan 3–5 kohta sekä 2–12 artikla kumotaan.**

**2) Kanteet hylätään muilta osin.**

**3) Euroopan komissio vastaa kahdesta kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kaksi kolmasosaa Ranskan tasavallan ja IFP Énergies nouvellesin oikeudenkäyntikuluista asioissa T-479/11 ja T-157/12.**

**4) Ranskan tasavalta vastaa yhdestä kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaan korvaamaan yksi kolmasosa komission oikeudenkäyntikuluista asiassa T-479/11.**

**5) IFP Énergies nouvelles vastaa yhdestä kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaan korvaamaan yksi kolmasosa komission oikeudenkäyntikuluista asiassa T-157/12.**

Gratsias Kancheva Wetter

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä toukokuuta 2016.

Allekirjoitukset

# Sisällys

Asian tausta ..... 2

Asian käsittely ja asianosaisten vaatimukset ..... 7

Oikeudellinen arviointi ..... 8

Kanneperusteet, jotka perustuvat SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen ja koskevat IFPENin saaman edun olemassaoloa ja laskemista ..... 10

Etu IFPENin ja sen toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa ..... 11

Etu IFPENin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa ..... 29

Kumoamisen ulottuvuus ..... 31

Oikeudenkäyntikulut ..... 32